

Ötszáz éve szentelték pappá Luthert ► 2. oldal
Egyházmegyei „újrakezdés” ► 3. oldal
72 óra kompromisszum nélkül ► 4. oldal
Az elfeledett böjt ► 5. oldal
Interjú az egyházzenei társaság elnökével ► 5. oldal
Nagyheti textusmagyarázatok ► 6–7. oldal

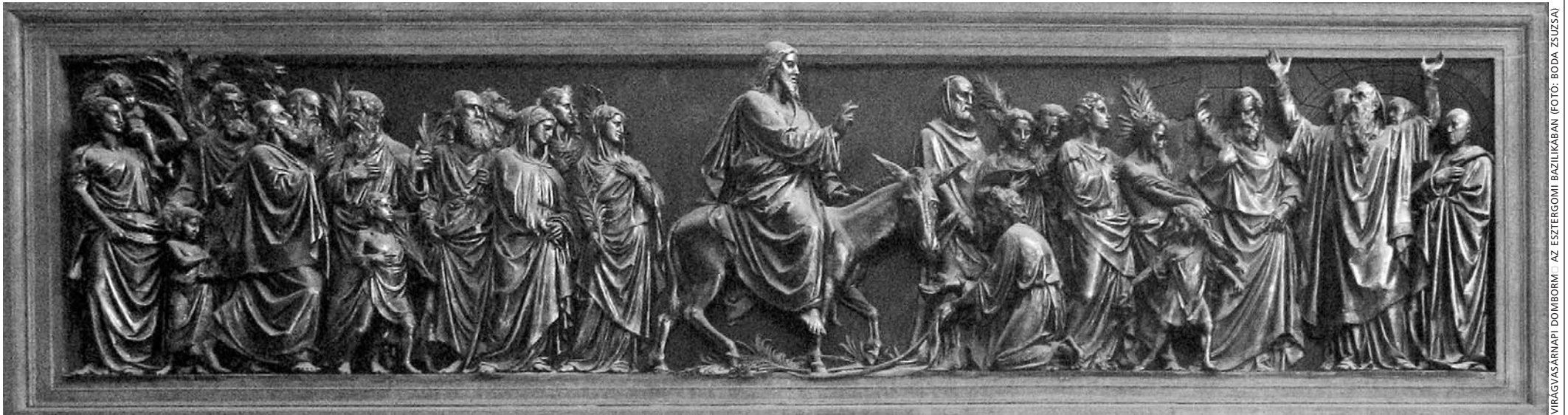
„Krisztus testét azért török meg, vérét azért ontják ki, hogy a jogos büntetés ne minket érjen. Értünk történt minden. Ő vette magára mindazt, amit mi érdemelnénk. S hogy ez ne csupán vallástörténeti érdekesség, izgalmas mitológiai történet legyen, jelenvalóvá teszi életünkben.”

► Értetek van! – 7. oldal

„Miatán Jézus elhordozta büntetésünket, lezárult a bűn-ügy. Az igaz Bíró meghozta az ítéletet, hogy a világon minden bűnt a Jézus nevű vádlott követett el, és az embert bűncselekmény hiányában felmentette. Isten megbékkélt velünk, emberekkel. Ez nagypéntek történéseinek, Jézus kereszthalálának értelme.”

► Célkeresztben a kereszt – 7. oldal

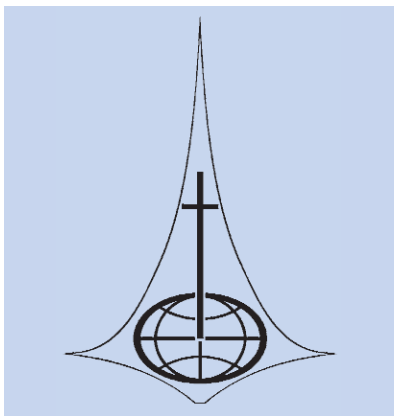
VIRÁGVASÁRNAPI DOMBORN: AZ ESZTERGOMI BAZILIKÁBAN (FOTO: BODA ZSUZSA)

LVSZ 60

Lundtól – Lundig

► Az „evangelikus Rómának” is nevezett svédországi város, Lund adott otthont március 20. és 27. között a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) jubileumi ülésének. A világszervezet megalakulásának hatvanadik évfordulója alkalmából rendezett egyházvezetői konferencián a Magyarországi Evangelikus Egyházat Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke, valamint Balicza Klára, az LVSZ-tanács tagja képviselte. Egyházunk hivatalos delegáltjai lapunk 2., illetve 3. oldalán számolnak be tapasztalataikról. Részben az évfordulós ünnepségsorozattal párhuzamosan rendezték meg – ugyancsak Lundban – az LVSZ „Young Communicators” („Fiatal médiamunkások”) elnevezésű programját, melyen Horváth-Hegyi Dénes budapesti egyetemista képviselte a magyar színeket. Ifjú munkatársunk közvetlenül lapzártánk előtt küldte el alábbi tudósítását.

A reformáció Észak-Európában aratott elsöprő diadalának nyomait hordozza magán ma is a dél-svédországi Lund, hiszen egy egész katedrális hagyott itt örökségül a katolikusság. A kapuit egyébként kizárólag nagyobb ünnepségek alkalmával megnyitó 12. századi templom méltó színhelyül szolgált az LVSZ megalakulásának hatvanadik, jubi-

leumi évfordulója apropójából tartott istentiszteletnek. Az angol és svéd nyelvű liturgia, illetőleg az on-line is közvetített istentisztelet után a katedrálisból mintegy kétszáz méterre fehérlő egyetem épülete fogadta a Föld minden szegletéből összeroszeglett evangelikus vendégeket.

► Folytatás a 2. oldalon

A »C« VÁLTOZAT MELLETT A ZSINAT

Eldőlt a székház sorsa

► Nemcsak az érintettek kísérték fel-fokozott érdeklődéssel a zsinat március 23–24-én tartott ülészakát, hanem mindazok, akiket kicsit is érdekel egyházi közéletünk. Nagy horderejű kérdésben kellett ugyanis döntést hozniuk a zsinati tagoknak. Határozniuk kellett arról, hogy mi legyen az országos egyház központjaként szolgáló Üllői úti székház sorsa, továbbá az ugyanabban az épületkomplexumban működő levéltárnak, könyvtárnak, a Kakas Lídia Szeretetotthonnak és a józsefvárosi gyülekezet templomának, lelkészlakásának és lelkészi hivatalának a jövője.

A nagy érdeklődéssel várt vita és döntés előtt azonban még más napirendi pontokkal kellett foglalkoznia az immár az országos közgyűlés funkcióját is ellátó grémiumnak. Dr. Korányi András nyitóáhitata után az országos felügyelő és az elnök-püspök jelentését hallgatták meg

FOTO: BOTTÁ DÉNIS

és fogadták el a küldöttek. (Beszámolóiból lapunk 8. oldalán közlünk részleteket. – A szerk.) A zsinati atyák megválasztották az országos számvevőszék elnökét, az országos bíróság lelkészi bírót, jogászbíróját, illetve nem lelkészi jegyzőit. Döntöttek egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról, végül elfogadták az egyházunk közelmúltját vizsgáló tényfeltáró bizottság működési szabályzatát.

Ezt követően tértek rá a küldöttek a legnehezebb napirendi pontnak ígérkező, az Üllői úti ingatlan sorsáról szóló előterjesztés megvitatására. Előjáróban Pröhl Gergely országos felügyelő és Mun-

tag András, a zsinat nem lelkészi elnöke egyaránt arra kérte a zsinat tagjait, hogy alapvetően szakmai szempontok mentén folytassák le a vitát, és a hangnem mindvégig maradjon méltó lutheránus mivoltunkhoz. Ennek dacára szenvedélyes, néha személyeskedésbe hajló hangulatban érveltek pró és kontra a teljes, illetve részleges felújítást jelző „A” és „B” változat, valamint az épület új székház-zal történő kiváltását lehetővé tévő „C” változat mellett és ellen.

Némiképp irányt szabott a vita menetének, hogy egyházunk elnöksége szerződést kötött a H-Med Invest Pénzügyi Kft.-vel a „C” változatra szóló pályázatás lebonyolítására. Ezt a cég el is véggezte, sőt március 19-én már megtörtént a pályázatbontás is. Amint elhangzott, az ajánlattételi dokumentációt összesen hét cég váltotta ki, de végül csak négy ajánlat érkezett, amelyek között egy érvényes akadt.

Az estebe nyúló, majd másnap délután tovább folytatódó, maratoni vita végén az ülést vezető dr. Gimesi Szabolcs, a zsinat nem lelkészi alelnöke a következő

határozati javaslatot terjesztette a testület elé: „A zsinat a 2005. évi IV. tv. 104. § (6) bekezdés a) pontjában megjelölt feladatkörében eljárva hozzájárul – az előterjesztésben »C változatként« megjelölt módú – a 1085 Budapest, Üllői út 24. sz. alatti ingatlan elidegenítésével az 1111 Budapest, Magyar tudósok körútja 3. sz. alatti országos egyházi központ felépítéséhez. A zsinat úgy határoz, hogy a lefolytatott pályázattal eljárásban nyertesként kihirdetett gazdasági társasággal kell a szerződés-előkészítő tárgyalásokat folytatni. A funkcionális igényeket a szerződés-kötési időszak előtt pontosítani kell, ehhez igénybe kell venni az egyház munkaügyi bizottságainak segítségét.”

► Folytatás a 3. oldalon

Ünneptől csendig

Átlépünk a tágas kapun. Ünnepe van, háttartalan az élet. Hatalmas tömeg az utcán, feszíti szét a teret – énekel, virágot és palmaágat tart a kezében. Virágvasárnap még elképzelhetetlen, hogy a tágas kapu után olyan hamar és végzetesen összeszűkülhet az út. Végül stációról stációra már csak ő képes járni és továbbvergődni rajta, ütlegek és paragrafusok alatt, elvakult és kétségbeesett tekintetek között: az „élére állított” Isten a keskeny úton.

Nagyhét ezért mindannyiunké – virágvasárnap forgatagától nagyszombat csendjéig. A táguláshoz kapun át beleszűlünk a térbe, a végén mégis annyira összeszűkül az út, hogy szabad szemmel nem is látjuk, miként is távoznak belőle. S a dráma mélypontja éppen az út végi döbörgés csend. Hogy a háttartalan ünnep szenvedést okozó, akarva-akaratlanul minden felrevivő pályára sodródhat. Hogy az életben egyéni és csoportos víziók és önsz érdekek mindent rommá feszíthetnek szét. Hogy a közös remények egyik napról a másikra feláldozhatóvá lesznek – emberekkel együtt. S hogy az ember mekkorát tévedhet...

Nagyhét az elhallgatás és elhallgatás rettenetes szimbóluma. Ahogyan napról napra fogja a Jézust ünneplő tömeg, mert egyre ritkul a levegő a Mester körül. Ahogyan a tanítványokat is elszakítja tőle a félelem vagy a túlélés ösztöne. Ahogyan leperog a názáreti Jézus pere, akinek ígéhirdetését éppúgy képtelen magára vállalni a jeruzsálemi templom közössége, mint a majd pünkösdkor megszülető keresztény gyülekezet leendő tagjai. Ahogyan érdektelenné válik az igazság a Jézus elleni perben – és az Igazság az ember Isten elleni perkedésében. Ahogyan az ember hajlandó elmenni a végsőig is, hogy Isten elhallgattassa, kiiktassa a világból, mert megbotránkozik rajta, és elutasítja, amikor Isten feltárja önmagát. „...de kortársai közül ki törődött azzal, hogy amikor kiirtják a bűntetés?” (Ézs 53,8) A keresztet látva és a keresztől hallva Isten minden népe az elhallgatás csapdájába esik. És nagyszombaton hallgat az Isten...

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

A TE HITED, A TE OLDALAD

myLuther

Evangélikus diákÉlet • www.myluther.hu

Ötszáz éve szentelték áldozópappá Luther Márton

Nem mindennapi életpálya kezdődött el a 16. század első évtizedének elején, amikor az erfurti egyetemen már magiszteri fokozatot szerzett fiatal mansfeldi tudós, „Martinus Luder” gyors elhatározással a város Ágoston-rendi kolostorának novíciusa, majd egy év után, 1506 őszén fogadalmat tett szerzetese lett.

Viszonylag gyors egymásutánban követték egymást a rendi események: december 19-én a prior aldiakónussá, 1507. február 27-én a püspök pedig diakónussá avatta Luthert. Alig másfél hónappal ezután, április 3-án érkezett el a nagy nap: Johann Bonemilch von Laasphe mainzi megyés püspök a hatalmas erfurti dóm-ban pappá szentelte a huszonéves ifjút. Itt hallotta a szentelési imádság ősi szavait: „Add meg e szolgálódnak, kérünk, mindenható Atyánk, az áldozópapi méltóságot, és újítsd szíve mélyén a szentség lelkét, hogy tőled, Istentől kapja meg a papságnak ezt a második rendjét, elete pedig legyen az erények példája.” Ezután beöltöztették a liturgikus miszeruhába, a püspök pedig megkenste a kezét a balzsammal kevert olajjal. „Isten nevében felhatalmazunk, hogy az evangéliumot olvassad, mind az élőkért, mind a holtakért!” – mondta a püspök, majd társaival együtt békecsókot adott a felszenteltnek.

Az ezt követő napok az ünnepélyes első misére (Primiz) való felkészülés jegyében teltek el. A Mansfeldben lakó szülőikkel való egyeztetés után az apa és a rokonság számára május eleje kínálkozott alkalmasnak. Luther természetesen tanárát és feleslet lelkipásztorát, Johann von Staupitzot is ott kívánta látni.

Április 22-én egy régi barátjának, Johann Braun eisenachi vikáriusnak is hosszabb meghívólevelet írt. Ebben többek között ezt olvashatjuk: „A dicsőséges Isten, aki egyedül szent minden cselekedetében, arra méltatott engem, a gyarló és minden ízemben méltatlan bűnöst, hogy csodálatosan felemeljen, és mindent átfogó irgalmasságával magas szolgálatra elhívjon. Ahhoz, hogy ezt az isteni jószágot megháláljam, e rám bi-

zott tisztet a legjobb erőmmel kell ellátnom.” Levelében arra kéri még barátját, hogy az ünnepség után maradjon nála a kolostorban, és legyen egy időre ott a cellatársa.

1507. május 2-án, Cantate vasárnapján került tehát sor a primíciára, az első misére. A fia döntésében csak részben megbékélt apa, Hans Luther, az édesanya, Margarete Lindemann, a testvérek és a széles rokonság húszfőnyi lovas bandériummal érkezett a városba. A nagybácsi, Konrad Hutter, valamint Luther egykori tanítója, Wigand Gildenapf is eljött Eisenachból.

Az Ágoston-rendi kolostor templomában a mise bemutatásakor Lutheren minden korábbit felülmúló belső feszültség és félelem vett erőt. Egy későbbi Genézis-előadásában így emlékezett erre: „Úgy éreztem, halálos bűnt követek el, ha bármit elvételék a szent cselekmény szavainál. Amikor a misekánonnak ehhez a mondatához értem: „Áldozom neked, az élő, egyedül igaz Istennek...”, annyira megrémültem, hogy el akartam rohanni az oltártól, s ezt meg is tettem volna, ha a priorom vissza nem tart. Mert azt gondoltam: »Ki az, akivel te beszélsz?« Ettől kezdve nagy rémülettel olvastam a misét, és hálát adok Istennek, hogy ettől megszabadított.”

Az oltáriszentség bemutatásakor történt jelenetet a Luther életét feldolgozó filmek generációk egész sora is láthatta. Mély benyomást hagyhatott és talán hagy ma is sokakban a „Luther-élmény”: a stotternheimi vihar, az erfurti áldozatbemutatás, a kilencvenöt tétel kiszögezése, a wormsai helytállás, majd a pápai átokbulla...

Áldozópap? Reformátor? Eretnek?

Az erfurti papszenteléssel csírájában meginduló reformáció további alakulása és a kereszténység mai helyzete öt-száz év után a múlt egyoldalú értékelésének és egykori ítéleteinek átgondolását igényli: mindez a világ evangélikusságát önrrevízióra, a római katolicizmust pedig revízióra serkentheti.

■ DR. FABINY TIBOR (ID.)

Mintegy félezer résztvevő – 78 ország 140 evangélikus egyházának képviseletében

60 éves az LVSZ

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az egyetemi emlékünnepeken Carl-Gustaf Andrén vette számba az indulásnál megfogalmazott célokat. A svéd teológiai professzor azon kevesek közé tartozik, akik még maguk is ott bábáskodtak 1947-ben a világszervezet születésénél. Hiba volna azonban egyszerűen „viszsaemlékezésnek” gondolni a lundi egyetem pazar látványt nyújtó dísztermében tartott kétórás alkalmat. Egy ekkora, bolygónk hetvennyolc országának mintegy hatvanhatmillió evangélikusát tömörítő szervezet nem engedhet meg magának öncélú, új perspektívákat nélkülöző, meddő együttlétet – és nem is engedett. Az elmúlt hat évtized tanulságainak levonása után sor került a jövőbe tekintésre is, mégpedig egy sajátos „generációváltási” ceremónia keretében. A találkozó hét rangidős seniorja szimbolikusan adta át a stafétát egy-egy fiatalnak.

Víz, olívaolaj, persely, Biblia, kulcs, káté, dialóguskészséget szimbolizáló irattekercs – mindegyik tárgy a világszövetség valamely nemzedékről nemzedékre átörökített kincsét, alapelvét volt hivatva jelképezni. A vizet például – a kereszténység és az „örök élet forrása” mellett – a fizikai lét egyik legalapvetőbb feltételként, a harmadik világ

szünetedőinek legnagyobb szükségként interpretálták. A persely a krisztusi közösségre jellemző anyagi közteherviselést jelképezte, miszerint „senki sem olyan szegény, hogy ne tudna adni, és nem olyan gazdag, hogy ne kellene elfogadnia segítséget”.

van évvel ezelőtt életük fontos fordulópontjává váltak a lundi események.

Az ünnepség emlékezetes eseménye volt az LVSZ „Young Communicators” csapatának tízperces „üzenetsomagja”. Multimédiás bemutatójuk mintegy summázata volt a világszövetség 2005-

Jubileumi istentisztelet a lundi katedrálisban

Különleges privilégium volt magyarként jelen lenni ezen az ünnepségen, hiszen a lutheránus hagyományokat szimbolizáló kátét Pósfay György jelenleg Genfben élő nyugalmazott magyar lelkész adta át. Ő is annak a maroknyi csapatnak a tagjai közül való, akiknek hat-

ben útnak indított kommunikációs programjának. A fiatal kommunikátoroknak a szövetség vezetőségéhez címzett, szándékosan nyitva hagyott kérdése így szólt: „Mi készen állunk a következő lépésre. És te?”

■ HORVÁTH-HEGYI DÉNEZ

Szinte minden szinten

A fiatalok képviselete a Lutheránus Világszövetségben

▶ A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) megalakulásának hatvanadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepi alkalomhoz kapcsolódva a szervezet tanácsa is megtartotta aktuális ülését. A 2003-ban tartott winnipeg-i nagygyűlés óta veszek részt a tanács munkájában a kelet-közép-európai régió ifjúsági küldötteként; éppen ezért ebben a tudósításban a fiataloknak az LVSZ-ben betöltött szerepéről szeretnék beszámolni az elmúlt négy év tapasztalatai alapján.

A Lutheránus Világszövetség tudatosan törekszik arra, hogy befogadó közösséggé váljon. Ezt a célt szolgálják azok a rendelkezések is, amelyek meghatározzák a nők és a fiatalok arányát az egyes üléseken és kormányzati szinteken. Az 1984-es budapesti és az 1990-es curitibai nagygyűlés döntései alapján a küldöttek, tanácsstagok és bizottsági tagok 40%-a nő, 20%-a pedig harminc év alatti kell, hogy legyen. Ezek a kvóták vonatkoznak az LVSZ által szervezett rendezvényekre is. A számszerű rendelkezéseken túl azonban a világszövetségben külön ifjúsági titkár (április 1-jétől Roger Schmidt) is segíti az egyházak ifjúsági munkáját és a fiatalok integrációját az egyes tagegyházakban.

A fiatalok képviselete az LVSZ-ben alapvetően két szempontból fontos. Egyrészt ők biztosítják a munka folytonosságát, másrészt az LVSZ élete során többször előfordult, hogy a fiatalok által megfogalmazott határozott üzenet radi-

kálisan megváltoztatta a szervezet irányvonalát és az egyházi vezetők hozzáállását. Az afrikai fiatalok emelték fel például először hangjukat a HIV-fertőzöttek és az AIDS-betegek megbélyegzése ellen, egyértelműen felszólítva egyházaikat a cselekvésre.

Természetesen feltehetjük a kérdést, hogy a célkitűzések valóban megvalósulnak-e az érvényben lévő rendelkezések alapján. A kvóták ugyan hasznosak, de sok esetben az eredeti szándékkal ellenkező helyzetet eredményeznek. A fiatal nők például gyakran betöltik mind a női, mind az ifjúsági helyeket, egyes esetekben a laikusok és a felszentelt egyensúlyát is ők tartják fenn. Ez a gyakorlatban a fiatal férfiak és az idősebb női vezetők távolmaradásához vezet.

A fiatalok jelenléte önmagában nem biztosítja a megújulást sem, hiszen a kreativitást természetesen nem lehet kizárólag a fiatalok körébe „kiszervezni”. Hasonlóképpen irreális az a hozzáállás

is, hogy az ifjúsági küldöttek a „fiatalok szöcsöveként” szólalnak fel a tanácsban. A harminc év alattiakat ugyanúgy meghatározza kulturális háttérük és egyházuk helyzete, mint idősebb társaikat, éppen ezért ritkán lehet egységes „ifjúsági álláspontról” beszélni.

Ugyanakkor el kell ismernünk, hogy az LVSZ politikája a fiatalok képviseletével kapcsolatban iránymutató. Mindannyian egyetértünk abban, hogy az evangéliumi üzenet fennmaradása szempontjából nélkülözhetetlen, hogy legyenek fiatalok az egyházunkban és gyülekezeteinkben. Szívesen vesszük azt is, ha fiataljaink önkéntesként részt vesznek például a diakóniai munkában. Ha azonban a fiataloknak az egyházvezetésben betöltött szerepéről vagy a velük való érdemi együttműködésről van szó, már jobban megoszlanak a vélemények.

Érdekes végiggondolnunk, hány harminc év alatti került be az új presbitériumokba a tavalyi tisztújítás során, hogy miként viszonyulnánk egy egyetemista korú felügyelőhöz, vagy hogy hány fiatal tagja van a zsinatnak, és miként hasznosítjuk a fiatalok tapasztalatait, meglátásait a gyülekezeti munka tervezése során. A hozzáállásbeli változás talán segíthetne abban, hogy a fiatalok jobban magukénak érezzék egyházunkat, és elkötelezzék magukat mellett.

■ W. BALICZA KLÁRA

HANS BALDING GRIEN FÉLÉSZETE (1521)

Ülésezett a zsinat

◀ Folytatás az 1. oldalról

A határozati javaslat így folytatódik: „A beruházás kivitelezéséről szóló szerződést az ajánlattételi felhívás és pályázati kiírás szerinti, az egyházra nézve legkedvezőbb feltételek szerinti tartalommal kell megkötöni. A zsinat felhatalmazza az országos elnökséget a szükséges okiratok aláírására.”

A javaslatról húsz zsinati tag kérésére név szerinti szavazással döntöttek. A javaslatot 30 igen, 9 nem és 11 tartózkodás mellett a zsinat elfogadta, így eldőlt az Üllői úti székház sorsa.

Ezt követően a zsinat még lefolytatta az egyházi nyugdíj-

FOTÓ: BORTA DÉNES

ügyek törvényi szabályozásának elvi vitáját. Egyetértettek a küldöttek azzal, hogy a lelkészek

nyugdíj- és szociális ügyeire vonatkozó előírások egyházi törvény szintjén legyenek szabályozva. A törvényalkotás dolgozza ki a jelenlegi állami, egyházi és magán-nyugdíjpénztári pillérekre alapozott vegyes rendszer szabályozását, fenntartva ezzel az egyház saját nyugdíj-szolgáltatát. Konszenzus mutatkozott abban is, hogy a szolgálat alapszerűen, a zsinat által választott külön szakmai vezetőséggel, szigorú beszámolási kötelezettség mellett, az Országos Egyházi Iroda által támogatott adminisztrációval működjön, továbbá hogy tevékenysége a kölcsönös teherhordozás elvén alapuljon, azaz a felosztó-kirovó modellel valósítsa meg, szemben az egyéni számlákra épülő rendszerrel.

Egyetértettek a zsinati tagok azokban az elvekben is, hogy a nyugdíjak és egyéb szociális ellátások kifizetésére beszédett járulékkerhetek alapvetően az aktív lelkészek és az őket szolgálatba állító szervezetek (egyházközösségek, intézmények) viseljék, tehermentesítve ezzel az országos egyházi költségvetést. Ezért cserébe viszont megszűnik az országos járulékel-fizetési kötelezettség. Az új nyugdíj-, illetve szociális alap tevékenységét az országos egyház kezességvállalással szavatolja.

A testület későbbre halasztotta az evangélikus gyűjtemények önálló, közös intézményének megalapításáról szóló döntés meghozatalát.

■ KISS MIKLÓS

A nyertes pályázó vállalása

Az ajánlattevő a 1085 Budapest, Üllői út 24. sz. alatti ingatlan tulajdonjogának megszerzéséért cserébe az alábbi ellentételezést vállalja:

I/1. A Magyar tudósok körútján megépíti az MEE által részletes specifikációban és műszaki koncepciótervekben részletezett új országos központot.

I/2. A továbbiakban a fenti követelményrendszeren felül nettó 30 M Ft többletfelszerelési és berendezési beruházást biztosít az egyház által szabadon felhasználható célra. (Tulajdonba adást követően az új épület az ingatlan-nyilvántartásban albetétesítésre kerül, és azt követően 100%-ban az MEE tulajdonát képezi. A jelenleg ott már meglévő MEÖT székház is hasonló, állami földterület-használati jogon alapuló, azonban a felépítmény egyházi tulajdonjogát biztosító konstrukcióban épült, amely teljes jogbiztonsággal biztosítja az ott lévő egyházi szervezet működését és tulajdonosi jogainak teljes körű gyakorlását.)

II/1. Mindezekon túlmenően biztosítja 20 fő evangélikus szeretetthonban való elhelyezését,

II/2. további 5 db kiírás szerinti szolgálati lakás megvételét, II/3. valamint a józsefvárosi gyülekezet új gyülekezetközpon-építés keretében történő áthelyezését.

III. Mindezen vállalásokon felül az MEE egyéb várható költségeinek térítésére az ajánlattevő 125 M Ft készpénzt biztosít.

Ez utóbbi összeget terhelik:

- a Magyarországi Református Egyház részére a Magyar tudósok krt. 3. sz. alatti ingatlan használati joga átadásának ellenértéke: 45 M Ft,
- a mintegy két éves beruházás műszaki, pénzügyi, jogi, közgazdasági és számviteli ellenőrzésének díjazása az MEE megbízásából: 30,15 M Ft,
- valamint az ingatlanközvetítői díjazás, amely 35 M Ft,
- és legvégül az MEE részéről felmerülő költségvetésbe történő áfabefizetési kötelezettség, amely 134 M Ft.

Ezek mindösszesen az ajánlattevő költségtérítésének figyelembevételével végeredményként 119,15 M Ft kiadási kötelezettséget jelentenek az MEE részére a beruházás mintegy két éves időtartama során.

Egyházmegyei „újrakezdés”

Beiktatták esperesi tisztebe Krámer György pilisi lelkészt

▶ **Ahogy a szombati zordon időjárás felváltotta az Úr napjára a napfényes tavaszi meleg, úgy volt érzékelhető a gyülekezetek képviselőinek a tekintetén a biztató új kezdet. Azért került sor ismét esperesválasztásra a Dél-Pest Megyei Egyházmegyeiben, mert a korábbi esperes, Koczor Tamás – személyes okokra hivatkozva – lemondott tisztségéről. Krámer György pilisi lelkész, püspökhelyettes dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke iktatta be esperesi tisztebe március 25-én Pilisben.**

A püspök vezetésével mintegy húsz lelkész vonult be a hatalmas pilisi templomba, amelyet a hívek egészen megtöltöttek. Ahogy felzengett ősi himnuszunk, az *Erős vár a mi Istenünk*, szinte „tapintani lehetett”, hogy az egyházmegye és a pilisi gyülekezet ott áll teljes bizalmával és segítőkész szeretetével a fiatal esperes mögött.

A püspök 1Pt 2,5 alapján prédikált a lelki ház szükségességéről. Az új esperes életútja is erről tanúskodik: a soproni gyülekezet, ahol papi családban felnövekedett, a pannonhalmi bencés gimnázium, a ceglédi laktanya, majd a teológiai akadémián töltött öt év, a bécsi ösztöndíjas esztendő, Maglód gyülekezte és végül a nagy kihívást jelentő pilisi gyülekezet mind-mind egy-egy lelki téglá, amely beépült Krámer György személyiségébe. De az építőkövek közé tartozik a három növekvő gyermek, a család is – és immáron a Dél-Pest Megyei Egyházmegye tizenöt gyülekezte. Ezt a lelki házat kell tovább építeni a szolgálat minden területén.

Az iktatás ünnepélyes aktusában részt vett *Rezessy Miklós* rangidős vécsei lelkész, valamint *Pángvánszky Ágnes* helyi lelkész, az újonnan beiktatott esperes

hitvese. Az ősi confirma éneklése után a már országosan is jó nevet szerzett pilisi énekkar – *Jansik Ildikó* karnagy vezetésével – személyre szóló üzenetként zengte az esperesnek: „Adjon neked, nekünk tiszta Lelket az Úr. Köztünk senki sincs, aki egyedül talpra áll...”

A közgyűlésen elmondott esperesi székfoglalójában Krámer György többek között a gyülekezetek megmaradásának esé-

Példás az ott folyó gyülekezeti élet, frissen renoválták a templomot és más egyházi épületeket, nem utolsósorban pedig a hívek szerető koszorúja fogadja az odaérkezőket...

Benczúr László egyházkerületi felügyelőnek, *Keveházi László* korábban Pilisben szolgált nyugalmazott esperes-lelkésznek és e sorok írójának az áldáskívánásai a szeretetnek és a megbecsülésnek egy-egy fénysugarát vetítet-

FOTÓ: BERINSZKI EDIT

lyeiről szólt. Biztatta a felügyelőket: nőjenek fel feladataikhoz, és a lelkéssel együtt vezessék, formálják a helyi közösségeket. „Az gondolom, hogy a legfontosabb a gyülekezetek öntudatának erősítése. A népegyházi keretek széthullása után gyülekezteink egyre jobban hasonlítanak egy vak koldushoz, aki mindent másoktól vár, és akit bárhová el lehet vezetni” – mondta. „Szükség van arra, hogy a gyülekezetek felismerjék: saját sorsuk, mindennapi életük alakulása elsősorban rajtuk múlik. A gyülekezetek tagjai felelősek azért, hogy mi történik a közösségekben. (...) Minden gyülekezetben meg kell erősödni az önállóan és tudatosan gondolkodó és cselekvő presbitériumoknak” – tette hozzá.

A közöntésekben többször visszhangzott: jó Pilisre jönni.

ték az új esperes életére. A helyi református lelképásztor, *Morva Ákos* és a baptista lelkész, *Tenkely Béla* szavai a jó ökumenikus együttműködésről győzték meg a jelenlevőket. A pilisi polgármester, *Szabó Márton* a város nevében, *Pintér Miklós* pilisi evangélikus felügyelő pedig a helyi gyülekezet képviselőiben biztosította a segítségét támogatásáról az új esperest. A közgyűlést vezető *Bak Péter* egyházmegyei felügyelő az elnöktárs bizalmával és szeretetével szólt. A maglódiai emlékezése lélekindító érzéseket ébresztett. (Maglódon Krámerék a fészekrakás és a szárnypróbálgatás éveit töltötték.)

Zárszában *Fabiny Tamás* püspök az ünnep jó ízére és a szolgálat sokféleségére utalt, kifejezve közös együttműködésük reményteljes folytatását.

■ D. SZEBIK IMRE

Szervezetből közösséggé

ÉGTÁJOLÓ

▶ **A „déli tudósító” ezúttal északról, a svédországi Lundból, az idén hatvanéves Lutheránus Világszövetség (LVSZ) szülővárosából jelentkezik, ahol a föld minden tájáról közel ötszáz – közöttük több mint száz egyházi vezető – együtt adnak hálát az LVSZ hat évtizedes munkájáért. Közösen keressük, merre vezetni tovább az egyház Ura evangélikus népét szerzte a nagyvilágban.**

1947 júliusában, két évvel a pokoli világégés után, amikor Európa számos országában – így hazánkban is – még a romok eltakarítása volt a fő feladat, amikor fokozatosan ránk borult a földrésznünket kettéhasító vasfüggöny sötét árnya, a világ evangélikussága közös hídépítésbe kezdett a béke oázisának számító Svédországban.

Az alakuló gyűlésnek komoly bibliai impulzust adott *Ordass Lajos* püspök, LVSZ-alelnök prófétai hangú igehirdetése, amely a sürgető jézusi igényt szóval tette meg: „Nekünk – amíg nappal van – annak a cselekedeteit kell végeznünk, aki elküldött engem.” (Jn 9,4) Szavait a jubileumi ünnepség és kiadvány is felidézte.

A különböző földrészekén élő lutheránusok nagy családját összekapcsoló hídépítés a következő négy pillére támaszkodott: a szükségben élők megsegítése; közös missziói kezdeményezések; közös teológiai munka; közös válasz az ökumenikus kihívásokra. Hat évtized múltán tanulságos összevetni ezt a négy pillért az LVSZ 2008–2010-re meghirdetett négy prioritási területével: a lu-

theránus egyházak közösségének erősítése a misszióban; az ökumenikus elkötelezettség mélyítése és a vallásközi kapcsolatok előmozdítása; bizonyágtétel az egyházban és a társadalomban Isten gyógyításáról, kiengesztelődéséről és igazságáról; a kommunikáció, a közös felelősség és megosztás elősegítése.

Jól érzékelhetőek a stabil elemek, de a súlyponteltolódások, az új kihívások is. Világunk bonyolultabb, ha úgy tetszik, kaotikusabb lett. Sok minden változott 1947 óta. Akkor az LVSZ gerincét európai és észak-amerikai egyházak alkoták; ma a 78 országban élő 140 tagegyházból 47 ázsiai, 30 afrikai, 16 latin-amerikai. 1994 óta a főtítkárt is a fekete kontinens adja *Ishmael Noko* zimbabwei lelkész személyében. A kép tehát – minden szempontból – színesebb lett...

Ugyanakkor az LVSZ-ben – ellentétben az ökumenikus világszervezetekkel – nekünk, európaiaknak még nem kell egyfajta „kisebrendűségi érzéssel” küszködnünk. A jubileumi konzultáció főelőadását például *Marti Ahtisaari* volt finn elnök tartotta *Európa-ház* címmel.

A következő nagygyűlésre – Brazília, Hongkong és Kanada után – újra az öreg kontinensen kerül sor. (Ne feledjük: az Európában rendezett utolsó nagygyűlésnek 1984-ben mi lehettünk a házigazdái!) Ha Isten éltet, 2010 nyarán Stuttgartban találkozhatunk. A fő-témáról is döntöttünk Lundban: a *Mi-atyánk* központi kérésének – „...mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...” – aktuális üzenetét keressük majd.

A jubileumi konzultáció – többek között – megvitatta azt az izgalmas tanulmányi anyagot, amely a család, a házasság, az emberi szexualitás keynes problémáikáról íródott komoly nemzetközi teológiai munka gyümölcseként. A vitaindító dokumentum hamarosan magyar nyelven is megjelenik.

Az LVSZ-tanács elfogadta az úgynevezett lund-i állásfoglalást az egyház apostoliságáról és a püspöki szolgálatról. Ennek a teológiai dokumentumnak remélhetőleg pozitív hatása lesz az ökumenikus kapcsolatok alakulására.

A hatvanadik születésnap mérföldkő

– akár a nyugdíjaskor közeledténél jelképe is lehetne, de az LVSZ fiatalos lendülettel törekszik a folyamatos megújulásra. Az ünnepséget ifjúsági konzultáció előzte meg. Külön projekt foglalkozik a jövő egyházi vezetőinek, kommunikátorainak a felkészítésével *A kommunikatív kommunió* címmel.

A remélt fejlődés meghatározó trendje kifejeződött a lund-i ünnep főtémájában is: *Közösségekben élni a mai világban*. Hatvan évvel ezelőtt egy világszervezet kezdte meg működését, amely azonban fokozatosan igazi közösséggé szeretne átforgalmazni. Az ötvenéves jubileumra vaskos kötet jelent meg az LVSZ történetéről sokatmondó, sokat ígérő címmel: *From Federation to Communion* (szövetségből közösséggé). 2003 óta a Lutheránus Világszövetség neve mellett ott olvashatjuk a fontos minőségi változásra utaló „márkajelzést”: *Egyházak közössége*.

Meggyőződésem, hogy ez a trend követendő egyházunkban is. A rendszer-váltás utáni első években – érthetően és védhetően – a korábbi évtizedekben el-sorvadt, lerombolt egyházi szervezet újraépítésére koncentráltunk. De másfél évtized után itt az ideje, hogy – *Harmati Béla* püspökelődöm szellemes kifejezését idézve – legyőzzük a „sola structura” (egyedül a struktúra) kísértését.

Nyilvánvalóan szükséges az egészséges, korszerű struktúra, amely azonban nem cél, hanem eszköz, és a közösség

megléését kell, hogy elősegítse. A keresztény közösség első renden nem szervezet, nem organizáció, hanem élő szervezet, Krisztus-test, organizmus.

Közösségekben, kommunióban, koinóniában élni kettős lehetőséget kínál: részesedem és részesítek. Elfogadom Isten ajándékait, hiszen ebből élek. De ugyanakkor mindebből másokat is éltetek, mert amit kaptam, kész vagyok megosztani és továbbadni. Ahol ez az alapvető életfunkció, lüktetés, be- és kilégzés megszűnik, ott az egyház halott szervezetté, csontvázvá zorzul.

Nagyhétre, a feltámadás ünnepére készülünk. A *Niceai hitvallás* szavaival vallom: „várom a holtak feltámadását”, beleértve az egyházi szervezetek új életre ébredését. Ezékiel próféta látomása alapján tudjuk, hisszük, reméljük, hogy a Lélek erejéből életre kelhetnek a száraz csontok. Nem csak húsvét, nem csak pünkösdi ünnepén...

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Protestáns házashétvége-találkozó

Március 24-én közel hetven házaspár volt jelen Győrben az első protestáns házashétvége-találkozón. Egyházunkban már három éve, a református egyházban pedig két éve indult el a Házashétvége mozgalom. Évente egy közös hétvéget tartanak, amelyet kisebb közösségi összejövetelek követnek. A mostani találkozón olyan párok gyűltek össze, akik már részt vettek a mozgalom egyik alappilléreinek számító „első hétvégén”...

Milyen is volt elindulni arra a hétvégére? A feleség már nagyon várta, és bízott benne, hogy ott majd jól kipanaszkodhatja magát, a férje és a többiek pedig igazat adnak neki. A férj rendszernek érezhette magát, hiszen engedett feleségének: „Jól van, ha annyira szeretnéd, menjünk el erre a házashétvégre.”

Ott vagyok a házashétvégén. Péntek van. Ülök, és hallgatom az érzelmeiket már megfogalmazni képes vezető párokat, akik röviden, tömören, de mérhetően emberien és őszintén beszélnek. Magukról, de valójában rólam. Vagyis rólam, kettőnkéről. Talán elhiszem nekik, hogy Isten nem teremt selejtet. Talán elhiszem, hogy nem csak attól vagyok értékes, amit teszek, amit teljesítek, amit megígérek. A má-

sik felem vágya rá, hogy önmagamért szeretessen, de alaposan megnehezítem a dolgát.

Ott vagyok a házashétvégén. Szombat van. Ahogy ott ülünk, és kettesben keressük a kérdésekre adandó válaszokat és az elásott kincseket, egyszer csak belép közénk az Isten. Majd megleltünk szerelemmel. Isten persze addig is ott volt, mi meg addig is szerelmesek voltunk. Nagyjából. Kivéve, amikor zsörtölődünk, amikor nem sietünk annyira haza, amikor mással egyre többet beszélgetünk, illetve amikor az egész házashétvéget már nem találtuk annyira izgalmasnak, mint az elején. Vagy amikor már azt is elfelejtettük, hogy ennek izgalmasnak kellene lennie.

Egy házashétvége vasárnapján már teljesen világos, hogy a jónál is van jobb. Világos, hogy a kánai menyegzőn Jézus a jó bor után hozta a még jobb bort.

Jézus behívható a jó házasságba is, hogy még jobb legyen.

■ ITTÉZS SZILVIA

A Duna Tv május 5-én mutatja be a találkozóról és egyben az egész mozgalomról készült összeállítását.

Megkerült a harangocska

Öt évtized után újra megszólalhatott a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület harangja; szentelésére március 21-én került sor a budai Fébé anyaház épületében. Az ötvenes évek elején – az egyesületi épületek államosítása miatt – a diakonissza testvéreknek el kellett hagyniuk a pilliscsabai Béthel otthont; az ott használt harangot egy magánházi padlásán rejtették el. Nemrégiben került elő, és most dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke istentisztelet keretében szentelte fel a még élő diakonissza testvéreknek, a nyugdíjas lelkészotthon lakóinak és Veperdi Zoltánnak, az egyesület lelkészének a jelenlétében. Horváth-Hegyi Olivér felvételén Nyári Erzsébet diakonissza egy Túrmezei Erzsébet-verset szaval.

Közös missziói konferencia

Először rendezett közös missziói konferenciát a Magyarországi Református és Evangélikus Egyház. A berekfürdői Megbékélés Háza Református Konferencia-központban március 22–24. között megtartott tudományos tanácskozás központi témája Az egyház mint diaszpóra volt. A mintegy ötven református és evangélikus lelkész többek között vetített képes előadást láthatott a szórványokban élő erdélyi közösségekről, valamint előadásokat hallhatott a nagyvárosi és vidéki szórványhelyzetéről.

A konferencia célja az volt, hogy lefektessék az egyház örök „szetszóródottságának” a teológiai alapjait. Az „alulról”, lelkészek által kezdeményezett közös gondolkodás eredményeképpen megfogalmazták: két irányból közelíthetjük meg a mikro-összessegek életét. Egyrészt ha a szórványhelyzetre mint a kereszténység természetes, az Újszövetségből is ismert állapotára tekintünk, akkor szolgálatunkat, lehetőségeinket áldásnak, ajándéknak foghatjuk fel. Másrészt a szórványosodás, a gyülekezetek leépülése a szekularizáció elleni eredménytelen harc következménye is lehet.

A szervezők középtávú terve között szerepel, hogy megismerjék, összefogják, képezzék és segítsék az immár teológiai alapokkal „megtámasztott” diaszpóraegyházban szolgáló lelkészeket.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR felvétele

► Az Evangélikus Élet múlt heti száma első oldalán adott hírt a március 16–18. között lezajlott, ökumenikus szervezésű akcióról, melyben összesen ezerkét fiatal aktivizálta magát, és több mint száz szociális, illetve ökológiai projektet valósított meg az ország számos helyszínén. Ha összeadjuk az önkéntes munkával töltött hétvégi órák számát, mintegy harmincezer munkaórát kapunk... Az alábbiakban – ígéretünkhöz híven – részletesebben is igyekszünk beszámolni arról, hogy mi mindenre futotta a keresztény fiatalok lelkesedéséből.

Bár jó ötletekért nem feltétlenül kell a szomszédba menni, a „72 óra” ötlete természetesen Ausztriából jött, ahol – az ottani karitással karöltve – a Katolikus Ifjúsági Mozgalomnak már kétszer sikerült megszerveznie az akciót. Múlt év őszén meg tudták nyerni fő médiapartnernek a Hítradio Ó3 nevű rádióadó, így az egyházi kezdeményezés hetenként órára a világi médiában is központi téma lett. (Az akciót egyébként megszervezték már a németországi Rajna-vidéken és Svájcban is.)

Magyarországon ökumenikus összefogással valósulhatott meg a 72 óra kompromisszum nélkül – a katolikus, a református és az evangélikus egyház ifjúsági és diakóniai szolgálatainak együttműködésével, az Ökumenikus Ifjúsági Iroda (ÖKI) koordinálásában. (A projekt felett Balás Béla kaposvári megyés püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia [MKPK] Ifjúsági Bizottságának elnöke, Spányi Antal székesfehérvári megyés püspök, az MKPK Karitás Bizottságának elnöke, dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke és Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház ifjúságért felelős püspöke vállalt védnökséget.)

Ökumenikus közmunka

Országszerte március 16-án, péntek reggel kezdődött meg a „visszaszámlálás”. A debreceni reformátusok mintegy húszfős csapata a néhány hete leégett Doboz uti lakótelep előtt kis megnyitőünnepséget tartott, melyen Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi katolikus és Bölcskei Gusztáv református püspök is részt vett. Bizonyítandó, hogy valóban szívügyüknek tekintik a kezdeményezést, ők maguk is felvették a védőmaszkot, és beálltak a fiatalok mellé lekaparni a panelház lépcsőházának faláról a ráégett kormot. Ezzel párhuzamosan az ország még legalább ötven helyszínén indult el a munka, többek között Kecskeméten, Szegeden, Pílisen, Budapesten, Székesfehérváron, Pápán, Sopronban és Pécsen – hogy csak néhány csomópontot említsünk.

A Nyíregyháza melletti Ramocsaházán tizenhét fiatal – az ezerötszáz lelkes falu ifjúságát összefogó református lelkész, dr. Gaál Sándor vezetésével – a parókia területén egy játszótér megépítésén, foci-pálya lebetonozásán, illetve bicikliraktár építésén dolgozott. A „72 óra” odalátogató koordinátorai (az ÖKI és a három felekezet ifjúsági referensei) örömmel figyelték, ahogy a sok szervezés eredményeképpen megvalósul valami. A betonkeverőnél dolgozó fiúknak talicskán hordta az egy szem lányka az alapanyagot – készült a foci-pálya –, míg a csapat másik része Tarzan-hintát készített. A ramocsaházi csoporttal töltött pár óra alatt nem kerülhetett el a szervezők figyelmét a lelkipásztor sugárzó személyisége: szelídsége, alázatossága és a bizalom, amellyel az ottani fiatalok körülvették őt.

A tiszafüredi „Szivárvány-ház” Fogatékcsokor Református Otthonába Debrecenből utaztak át fiatalok; ott is éjszakáztak. A hétvégén rendíthetetlenül kertészkedtek, nagy segítséget nyújtva ezzel az otthon fenntartóinak, akik az épület és a kert gondozási költekeit egyébként nagyon nehezen tudják kifizetni. A kemény fizikai munkában elfáradt fiatalok este pirospozsgásan, kimerülten, de jókedvűen vacsoráztak együtt, azután kártyáztak, beszélgettek, mielőtt nyugovóra tértek volna, erőt gyűjtendő a másnapi munkához.

Egyébként is általános tapasztalat volt, hogy az együtt töltött 72 óra igen jó közösségépítő hatással bírt.

Budapesten több projekt is megvalósult. A Bajcsy-Zsilinszky Kórház X. kerületi Méhes utcai, Paula nevű elfekvőjében százötven betegre három nővér jut. Itt égető probléma a gondozottak fürdése, így elsősorban ebben segítettek a fiatalok. Ellátogattak önkéntesek a Bethesda Gyermekkórházba is, ahol katolikus testvéreikkel együtt evangélikusok, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium diákjai is besegítettek az Alagi utca 3. szám alatti missziós ház építkezésébe. A 72 óra kompromisszum nélkül az ökumené terén sem kívánt kompromisszumot.

Számos projektről lehetne még beszámolni: volt erdőtakarítás, játék és beszélgetés nevelőotthonos gyerekekkel, menekülttábor-látogatás, szórakoztató műsor öregek otthonában és egy gyermekosztályon, mozgássérült fiatalok tanyai lakóhelyének rendbehozatala és így tovább...

Ugyanakkor érdekes, hogy faluhelyen nehezen fogadták el a segítő kezét. Az emberek nem szívesen engedték, hogy idegen emberek bepillantást nyerjenek mindennapos nehézségeikbe. Inkább szemérmesen eltitkolták gondjaikat, hiába ajánlkoztak a fiatalok, hogy szívesen

Szorgoskodás Székesfehérváron

könnyítenének terheiken. A diakóniai otthonokban, kórházakban azonban két kézzel kapkodtak a jelentkezők után; ezen intézményekben bőven elkelt volna még nagyobb létszámú segéderő.

Evangélikus részvétel

Evangélikus részről is több csoport vállalta a kompromisszum nélküli hétvéget. Körmendy Petra Kornélia székesfehérvári és egyetemi lelkész egy hétfős csoporttal dolgozta végig lelkesen a három napot. Elsőként egy segítségre szoruló fehérvári gyülekezeti tagnak a kertjét, másnap a táborhelyszínként is szolgáló tordasi parókia elhanyagolt padlását tették rendbe (ezer darab ott tárolt ablak lefordása után jó kis izomlással zárva a napot). Harmadik napjuk a templomkert rendbetételével telt Fehérvárcsurgón. Mint Petra elmondta, valamennyien szívesen vennének részt máskor is ilyen akcióban.

Hasonló tapasztalatokról számolt be Sággy Balázs evangélikus lelkész is Ágfalváról. Elmondása szerint „döcögős lelkesedéssel” indult ugyan a nap, ám délutánra rendkívüli kedvvel dolgozott a

kilenc fiatal, akiket menet közben egyre nagyobb örömmel töltött el a közös munka.

Pílisen igen sokan megmozdultak a hívó szóra. Pángyánszky Ágnes evangélikus lelkész leveléből idézünk: „Az Ifjúsági Osztály lelkesítő felhívása nyomán a hétvégén mi is belevágtunk a 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű önkéntes mozgalom szervezésébe. Tizenöt fiatal vett részt kis- és nagyjifjúságunkból ezen a (számunkra) kétnapos alkalmon. Nagy öröm volt látni a fiatalok lelkesedését és örömet! A két nap alatt segíteni tudunk a gyülekezeti tagok közül két idős névnek a kert ásásában, gereblyezésében. Egy olyan idős házaspárnál takarítottunk, akik hatvanéves mozgássérült lányukat nevelik; nyolcvanévesen már elég nehezen bírják vele a munkát... Kihoztunk a helyi nevelőotthonból gyerekeket, és játszottunk velük. Egy kis idő arra is maradt, hogy a templomkertben lévő vakondtúrásokat legalább látszólag elegyengessük. A fiatalok itt aludtak a parókian, magunknak vásároltunk be, és ők maguk főztek! A rászánt időn kívül a két nap nem igényelt túl sok szervezést sem; a program adta magát, volt idő áhítatra, beszélgetésekre, intergenerációs ismerkedésre és sok-sok fontos és jó élmény megszerzésére.”

Sopronban tizenöt fiatal erdőt takarított, illetve látogatást tettek két időshonban is. „Ami megindult ezekben a napokban, az egy vékony erecske. Ha megtalálja az Úrtól rendelt medret, folyam lehet belőle...” – írta levelében vezetőjük, Hegyi Péter tanár.

Szorgoskodás Székesfehérváron

Sopronban tizenöt fiatal erdőt takarított, illetve látogatást tettek két időshonban is. „Ami megindult ezekben a napokban, az egy vékony erecske. Ha megtalálja az Úrtól rendelt medret, folyam lehet belőle...” – írta levelében vezetőjük, Hegyi Péter tanár.

Zárszó helyett

Ez a hétvége valójában ismerkedés volt Magyarország számára a „72 órával”. Az akció elérte célját. Bebizonyosodott, hogy a fiatalok mozgósíthatók. Azzal, hogy két hónap leforgása alatt ezerkét fiatalot össze lehetett szedni a jó cél érdekében, talán bizonyítást nyert az is, hogy a „társadalmi szolidaritás” és a „környezetvédelem” nemcsak a tárgyalóasztalok pogácsái mellett hangoztatható szlogen, hanem megélt valóságga transzformálható fogalom.

A 72 óra kompromisszum nélkül 2008 őszén – osztrák testvéreinkkel közösen – lesz ismét megrendezve. Bevonják a szekuláris médiát is, hogy a templomok falain kívül is hírértéke legyen: ilyen is lehet a világ!

■ FRENÝÓ ANNA

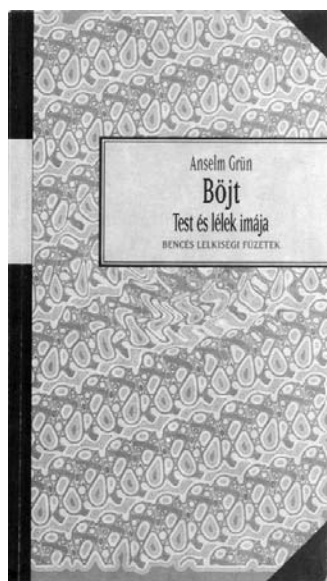
Az elfeledett böjt

„A böjt jobban megnyitná a híveket Isten Lelke számára, mint a nyomtatott papírok egész tömege. És szorosabban kötné össze a keresztényeket egymással, mint amikor ugyanazokat a broszúrákat kapják kézbe. (...) A közös böjttel a keresztények sok szakadékot áthidalhatnak: a felekezetek közötti szakadékokat, az egymással veszekedő politikai pártok közötti szakadékokat” – olvashatjuk *Anselm Grün*nek a böjtről írott rövid könyvében. A kötetet indító mondat pedig így szól: „Valahányszor megfeledkezik az egyház saját hagyományairól, mások kezdik felkarolni azokat.”

Ha ez igaz a katolikus egyházra, akkor vajon mit mondhatunk mi, protestánsok? Van-e még olyan gyülekezetünk, közösségünk, ahol aktívan él a böjt gyakorlata?

Mi elfelejtettük, de az orvostudomány újra felfedezte. Napjainkban a böjt reneszánszának lehetünk tanúi. Sokan sokféle okból folyamodnak ehhez a spirituális eszközhöz. Vannak, akik az egészségük megőrzése érdekében böjtölnek vagy azért, hogy szervezetüket regenerálják. Akadnak, akik közéleti céljaik érdekében éhségstrájkot hirdetnek, hogy így kényszerítsenek ki a maguk vagy egy közösség számára pozitív döntést.

Számtalan félreértés, tévhit is kering a böjt körül, ezért is különösen aktuális ez a kis könyvecske. Fontos, hogy minden-

kiben helyes kép alakuljon ki a böjt előnyeivel és veszélyeivel kapcsolatban, nehogy az élet tagadása, Isten zsarolása, bizonyítani akarás, teljesítménykényszer legyen belőle. Rossz úton járunk, ha a böjtöt csak érdemszerző cselekedetként értelmezzük, és az önsanyargatás motívumát emeljük ki.

Sokkal mélyebben kell megélnünk. Ha böjtölök, azt Jézus szavainak megfelelően ne keserű arccal tegyem, és ne a nyilvánosság előtt. A böjt az én magán-

ügyem vagy – ha közösségben történik – a közösség ügye.

A böjtölés elárulja, hogy mi a jó közérzet alapja. Vajon csak akkor vagyunk-e elégedettek Istennel, ha van mit ennünk és innunk – vagy más alaplól is táplálkozunk? A böjt lerántja a leplet önmagunkról, hogy valódi énünkkel találkozzunk. A böjt áttetszővé tesz Isten előtt; hagyni kell, hogy minden felesleges elhaljon, és új élet ébredjen.

Anselm Grün könyve kiváló stílusban szól arról a méltatlanul elfeledett témáról. A német bencés szerzetes mindig igényes, németes alaposágú munkát végez. Könyve ezúttal is rövid, tömör, lényegre törő, nélkülöz minden felesleges mondatot. Ajánlható mindenkinek, aki szeretne a böjtről mindent megtudni és a könyv végén található forgatókönyv szerint akár böjti hetet is tartani.

Végezetül érdemes megfontolni a szerző egyik mondatát: „A böjt bizonyára gyakran becsületesebb könyörgés lenne Istenhez, mint azok a vérszegény fohászok, amelyeket istentiszteleteinken előadunk.”

■ BARTHEL-RÚZSA ZSOLT

Anselm Grün: Böjt – Test és lélek imája. (Bencés Lelekiségi Füzetek) Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2005. Ára 1155 forint.

Bemutató előtt

Krisztus megérintése – új vallásos tárgyú opera Szlovákiában

► **Keresztény témájú opera ősbemutatójára készülnek Pozsonyban, az evangélikus Nagytemplomban. A Krisztus megérintése címet viselő mű május 27-én kerül a nézők elé, nem sokkal később – június 21-én – pedig a csehországi Chrudim városának Szűz Mária Mennybemenetele főesperesi templomában is bemutatják, egy nemzetközi operafesztivál keretében.**

Az opera zenéjét Vit'azoslav Kubička szerezte, a szövegkönyvet pedig Eva Bachletová írta; teológiai tanácsadóként Boris Mišina pozsonyi evangélikus lelkész működött közre.

A komponistának ez már a negyedik „egyházi operája”; Martin Luther című

művének ősbemutatójáról lapunk is beszámolt (*Luther „megzenésítve”, Evangelikus Élet, 2005/22. szám*).

Az új mű a *Szentírásra* támaszkodik, zenéje az evangéliumot dramatizálja. Krisztust megváltóként, barátként és szeretetre méltó Istenként állítja a közönség elé – azt a Krisztust, aki megérintette és ma is megérinti az embert, akit meggyógyít, megtisztít, megbékít Istennel.

Jézus szerepében Peter Cingel mutatkozik be, Máriaét Eva Hornyáková, illetve Miriam Garajová alakítja; a japán turista szerepében Nao Duchoňová látható. A további szerepek: Dara, Mahat, Jóhánán, Havva, Mihály, Angyal, Őrség, Pilátus, Lázár, a helytartó, katonák és a nép.

A jelmezeket Lydia Vedejová tervezte. Elkészült már az opera librettójának angol változata is; a fordítás Ailsa Doman és Katarína Lajtošová munkája.

Az opera karmestere Adrián Kokoš. Közreműködik az Anima Cantanda vegyes kar, illetve a pozsonyi kamarazenekar szólistái. Akkordeonon Rajmund Kádomi, hegedűn Milan Vonderka, gordonkán Jan Pospíšil játszik. A díszletért, a világításért és a videoprojektért a Robby Studio – Róbert Slovák és Katarína Kissová – a felelős. A produkció médiapartnere a *Kresťan Dnes* című csehországi keresztény internetes újság.

A *Krisztus megérintése* az alkotók szándéka szerint egyetemes szellemi és lelki üzenetet hordoz, ezáltal reménység szerint rendkívüli élményt nyújt majd a közönségnek. A szervezők remélik, hogy magyarországi evangélikusok is kitüntetik érdeklődésükkel a pozsonyi bemutatót, amelyre mindenkit szeretettel hívnak és várnak.

■ EVA BACHLETOVÁ

Az egyházi muzsika világa

Beszélgetés a Magyar Egyházzenei Társaság most megválasztott evangélikus elnökével

► **Evangélikus elnököt választott legutóbbi közgyűlésén a Magyar Egyházzenei Társaság. A szervezet új vezetőjét, ifj. Hafenscher Károly lelkészt orvások ez ideig elsősorban az Országos Egyházi Iroda igazgatójaként ismerhették. Kinevezése alkalmából ezért először zenei múltjáról kérdeztük őt.**

– Gyermekkorom óta része az életemnek a muzsika. Jártam zeneiskolába, elvégeztem a főtű kántorképzőt, és énekeltem a Deák téri gyülekezet énekkarában, a Lutherániában is. Diákként egyszerre több kórus tagja is voltam.

– Úgy tudom, Fótan nemcsak tanult, hanem tanított is.

– Tizenhét évig taníthattam a Kántorképző Intézetben. És mert a zenét és az éneklést a lutheránus egyházi élet elmaradhatatlan részének tartom, magától értődő volt, hogy tovább képezsem magam ezen a számomra fontos területen. Ezért a teológiai stúdiumok után elvégeztem a Zeneakadémia karvezetés szakát, és 1996 óta oktatok is a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyházzenei tanszakán.

– Ennek ismeretében nem meglepő a Magyar Egyházzenei Társasággal való kapcsolata...

– Mivel egyházzenei körökben mozogtam, nemcsak hogy hallottam a társaság létrejöttéről 1992-ben, hanem az is egyértelmű volt számomra, hogy belépjek a csapatba. Ez nem sokkal a szervezet megalakulása után meg is történt.

Az elmúlt években aktívan kivettem a részem az ott folyó munkából. Négy évig tölthetem be az alelnöki tisztelet, igyekezőm mindent megtenni a szerve-

zet céljainak megvalósítása – az egyházzene és az egyházzene iránt érdeklődők összefogása, valamint a színvonalas egyházi zene megőrzése és továbbfejlesztése – érdekében.

– Miként éli meg, hogy megválasztották a Magyar Egyházzenei Társaság új elnökévé?

– Természetesen örömmel tölt el, és tudom, hogy egyben kihívást és nagy felelősséget is jelent számomra ez a feladat. Ismerve a felekezeti arányokat, természetes volt, hogy az ökumenikus szerveződések, de katolikus többségű egyházzenei társaságban a római egyház adta az elnököt. Most megtört ez a hagyomány. Az elődök magasra teszik a lécet: két különleges adottságú ember, Dobszay László és Szendrei Janka után lépek az elnökök sorába.

– A társaság vezetőjeként milyen konkrét elvárásokkal tekint a jövőre?

– Céljaim között szerepel a szakmai munka még intenzívebbé tétele, az érdekvédelem, valamint az összetartozás tudatának az erősítése. Hazánkban nagyon színvonalas az egyházzenei oktatás mind alap-, mind közép-, mind pedig felsőfokon. Számos jól képzett római katolikus és protestáns egyházzeneész van; kérdés, hogy az egyes felekezetek megbecsülik-e ezt a kincset...

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Húsz szónokjelölt versenyzett Bonyhád

► **Hatodik alkalommal rendezték meg a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumban az Ordass Lajos országos retorikaversenyt. Ordass Lajos püspök hajdan ennek az intézménynek volt a diákja, ezért kiemelten fontosnak tartják emléke megőrzését. A versenyre evangélikus iskoláknak, valamint az Arany János tehetséggondozó programban részt vevő intézményeknek a tanulóit invitálták a szervezők. Az idén tíz iskola képviselőjében húsz középiskolás mérte össze szónoki képességeit a kétnapos rendezvényen primer, illetve magiszter kategóriában (utóbbiba azok tartoznak, akik már helyezettek voltak retorikai vagy országos magyar anyanyelvi versenyen).**

Az első napon az előre megadott témáról kellett ötperces szónoklatot tartaniuk a résztvevőknek. A primer kategória témája az *Egyén és/vagy közösség*, míg a magiszter kategóriáé a *Hagyományörzés* volt. A zsűri az első versenyfeladat megoldását jó színvonalúnak ítélte; a beszédek retorikai szempontból jól szerkesztettek voltak, csak azt nehezményezték,

Jászó Anna főiskolai tanár, az ELTE Bölcsészettudományi Kar Főiskolai Magyar Nyelvtudományi Tanszékének vezetője, Zászkaliczky Pál az Ordass Lajos Baráti Kör képviselőjében és Novotné Bán Erzsébet Tolna megyei szaktanár-szaktanácsadó – mindkét kategóriában odaitélte a három-három emléklapokat, melyeket Bertalan Tamás készített Ordass Lajosról.

hogy a diákok közül többen nem tudták kivülről a szövegüket.

A versenynek mindig a második napja a legizgalmasabb a résztvevők és a hallgatóság számára egyaránt. Ekkor a helyszínen választható témák – a hatalom dicsősége; *Nem esik messze az alma a fájától; Szigor vagy szeretet a nevelésben; Kegyes hazugság vagy kegyetlen őszinteség* – valamelyikéről kell háromperces beszédet mondaniuk húszpernyi felkészülés után. A háromtagú zsűri – Adamikné

A primer kategóriában a nagykanizsai Kupó Péter bizonyult a legjobb szónoknak, megelőzve az orosházi Molnár Gábor-t és a békéscsabai Lehoczki Adrienn-t. A magiszterek mezőnyében a győri Porttörő Ádám lett az első helyezett az orosházi Héjja Márk és a balassagyarmati Markó László előtt. A nyerteseket Adamikné Jászó Anna meghívta a novemberben megrendezendő Kossuth Lajos szónokversenyre.

■ MÁTÉ RÉKA

Nyári kántorképző tanfolyamok

A tanfolyamok ideje, részvételi díj, tanfolyamvezető:
Továbbképző: június 18. (hétfő) – 23. (szombat), 9000 Ft, Ecsedi Zsuzsa
I.: június 28. (csütörtök) – július 14. (szombat), 25 000 Ft, Bence Gábor
II.: július 19. (csütörtök) – augusztus 4. (szombat), 25 000 Ft, Ördög Endre
III.: augusztus 6. (hétfő) – augusztus 22. (szerda), 25 000 Ft, Kertész Botond

Jelentkezési határidő: május 21.
Jelentkezni (rövid zenei életrajzzal és gyülekezeti lelkészi ajánlással) a következő címen lehet: Kántorképző Intézet, 2151 Fót, Berda József u. 3.

A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJVAL KITÜNTETETT

Evangelium Színház

DUNA PALOTA (Budapest V., Zrínyi u. 5.)
2007. április 1-jén, virágvasárnap este 7 órakor bemutatja

Heltai Jenő: Egy fillér

Álomjáték három felvonásban

SZEREPLŐK: O. Szabó István Jászai-díjas, Forgács Szilvia, Kárpáti Tibor, Szőlőskei Tímea, Martin Adél, Gyurin Zsolt, Farkas Tamás, Szoboszlai Éva, Lénárt László, Muci Sándor, Szabó Péter, Medgyessy Pál

Történik a költő lakásán, Irénnél, az orvos rendelőjében és a pokolban

Díszlet- és jelmeztervező Huros Anna Mária
Zenei szerkesztő Pacher Gréti
Maszk Lampé Anikó
Rendező Udvaros Béla

TOVÁBBI ELŐADÁSOK:
április 8., vasárnap délután 3 óra
április 28., május 19., 26., szombat délután 3 óra
április 15., 22., május 13., június 3., vasárnap este 7 óra

Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, valamint hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (tel.: 1/235-5500).
Helyárak: 2200, 1700, 1400 forint.

É L Ő V Í Z

Nézz távolabbra!

Ha autóval közlekedünk, nemcsak a közvetlenül előttünk lévő úttestet nézzük, hanem jóval előbbre is tekintünk, hogy tudjuk, merre haladjunk, és miként reagáljunk a jármű pillanatnyi helyzetére. A hívő ember sem csak a jelen pillanatot nézi, azt, ami éppen történik vele és körülötte. A jövő szempontjából is nézi a jelent – az örök jövő szempontjából.

Jézus él, föltámadott, ezért vele az örök célt elérhetem. Van, aki segít az úton. Ezért lengethetem a virágvasárnapi pálmaágakat, ezért dicsőíthetem őt már most, életem kérdéses útszakaszain, nehézségek közepette is. Hiszen Jézusért, az ő nagypénteki keresztiért bűnbocsánatot nyertünk – ha hittel fogadjuk ezt az ajándékot.

Igen, a földi jelent is a biztos jövő szempontjából nézhetjük. Annyi a bizonytalanság a mai világban! Gazdasági csőd réme, anyagi elszegényedés, az iskolázás, az oktatás, az egészségügy, a nyugdíjrendszer problémái... Kétségtelenül gondoskodó államra van szükségünk. Olyan emberekre, akik minket képviselnek, értünk vezetnek közös ügyeinket. Hogy mindnyájunknak jobb legyen az életünk.

Egyelőre nem látunk ki a gondokból. Az biztos, hogy keresni kell a megoldást, és törekedni kell közös dolgaink minél helyesebb elrendezésére. De már most tudhatjuk, hogy van megoldás, és ezért tudunk – nem mindent földalva – munkálkodni érte.

Virágvasárnap a húsvéti Jézusra gondolunk, aki győzött. Tudjuk, hogy ővé „a végső, döntő győzelem” (EÉ 388,2). Ezért nem lankadunk ma sem a hitünkben. Hétköznapi életünk királyának tartjuk őt: naponta kérjük, hogy ő vezesse, irányítsa tetteinket, szavainkat és gondolatainkat. És reménykedünk, ahogy a 37. zsoltár 25. verse mondja: „Gyermek voltam, meg is vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérkéregetővé.” (Károli-fordítás)

Nekünk és gyermekeinknek szól az ígéret. Meg fogjuk kapni tőle minden nap kenyerünket. Tőle, aki az élet kenyere, akire legelőször is szükségünk van. És megsegít, hogy még gyermekeinkről is gondoskodni tudjunk. Ígéretünk van rá, hogy családtagjaink, szeretneink békeességben megélhetnek, bármi történjék is ebben a világban. De mivel mi lelkiileg és testileg is biztonságban vagyunk az Úrnál és az Úr által, kegyelemből, feladatunk, hogy segítsünk másoknak.

Nem vak remény a virágvasárnapi pálmalengetés. „A reménység pedig nem szégyenít meg...” (Róm 5,5; Károli-fordítás) A virágvasárnapi „álruhás királyt” is úgy látjuk, mint a húsvéti Győztest. Vele túljutunk a nehézségeken. Csak vele juthatunk túl rajtuk! Ez a nem mindent földalva, nem enervált, nem célt vesztett élet a mi bizonyágtételünk és segítségünk a megreménykedni nem tudóknak.

Népünknek is Jézusra van szüksége. Neked is, nekem is. Áradjon ki rajtunk keresztül a jézusi reménység, és újítsa meg életünket!

■ SZÉLL BULCSÚ

SEMPER REFORMANDA

„Aki ezt tudja, az szívesen vállalja a keresztet. Mert nemcsak azt tudja, hogy Királyával, a Krisztussal is ez történt – márpedig a szolga nem lehet külön az uránál –, hanem ha szenvednie kell, él a vigasztalással, hogy az örökkévalóságban majd öröm és dicsőség várja. A keresztyén embernek ez ad bátorságot kísértés és nyomorúság között is.”

► Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

BÖJT 6. VASÁRNAPJA (PALMARUM) – Fil 2,5–11

Az az indulat legyen bennetek!

Ahogy felkapja a fejét, ahogy elkezd mondani, hirtelen emlékeimbe varázsolja az elmúlt idők minden elveszített hangulatát. Harminc évvel ezelőtti apját látom. Ugyanazzal a hévvel magyaráz, érvel. Ugyanaz a hanghordozása, éppen mutál. Még a kockás flaneling is ugyanolyan.

Idős emberek közt ülök. A beszélgetés fáradt hangon megy, de okosan és mély hittel. Aztán egy fordulónál hirtelen magam maradok, mint egy idegen. Ők tudják, miről van szó. Régi utalás valamire, amit nem értek. Észre kellett volna vennem, hogy eddig is csupán befogadtak, mint egy vendéget. Mert ők nem azok, aminek látszanak, ilyenkor ők még mindig huszonévesek, lelkes diákok, életre készülő fiatalok. A test ugyan elaggott, de a belül őrzött valóság fityyet hány az idő múlására.

Az indulatok állandósága. Hogy lehetne páli hévvel biztatni, hogy „az az indulat legyen bennetek”, amikor az indulatok átöröklődnek, megőrződnek, megcsontosodnak bennünk? Van-e esély, hogy megváltozzon valami is gondolatainkban, mozdulatainkban, stílusunkban? Könnyen legyintünk lemondóan most az emberi változás ügyében, de azonnal szembesülünk kell – rémisztő lehetlenségként – a Krisztus lelkévé hasonulás képtelenségével is.

Néhányan mégis felállnak, tiltakoznak és mesélnek. Mert a felfedezés, az élmény, életünk sorsfordító látványai, él-

ményei mégiscsak tudnak új lelket teremteni bennünk.

Életemben először egy nagyon kétségbeesítő orosz utasszállító repülőgéppel repültem. A földön valóságos ócskavannak tűnt. Az illesztéseknél rozsdás volt, a festés kopott, az anyag fáradt. Amikor elindult, a szárnya szabályosan nyikorgott. Valahogy mégis felszállt. Az ijedtségemet, hogy egy darab vason emelkedtem fel a levegőbe, hamarosan felváltotta az eufória. Felülről láttam a felhőket. Amikor végül újra szilárd földet éreztem a talpam alatt, tudtam, hogy már soha többé nem fogok tudni úgy nézni az égbe, a felhőkre, mintha nem lettem volna odafent.

Egyik nyáron egy éjszaka a mezőn aludtam. Elment a vonat, nem volt szállásom. A mező biztonságosnak látszott, sehol senki. Amikor felébredtem, minden sötét volt még. Kerestem az órát, hogy megnézzem, mennyi az idő. Akkor vettem észre, hogy néhány méterre tőlem egy ember ül, és engem néz. Talpamtól a fejem búbjáig megbénított a rémület. Az ember nem mozdult, én nem bírtam mozdulni. Percek múltán úgy éreztem, hogy csak egy módon tudom feloldani ezt a szörnyűséget, ha odamegyek, és megszólítom, lesz, ami lesz. Aztán kiderült, hogy csak egy papírszák volt az „ember”, de a félelmet még most is érzem, ahogy visszaemlékezem.

Tudom, mi az a gondosság, mert láttam a milánói dóm tetején a kőszobrokat. Tudom, mit jelent kicsinek lenni, mert úsztam a tengerben medúzák közt. Tudom, mi az a kétségbeesés, mert csúsztam már lefelé, iszonyú mélység felé egy hegyen. Tudom, mi az az összhang, mert egyszer játszottam egy zenekarban csembalón.

Láttam Pali bácsit, Árpi bácsit, Miklós bácsit, János bácsit. Ismertem Zoltánt, Gábort, András. Találkozások. Voltak, akik szerettek, és voltak, akik nem. Születések és halálok. Belém írták jeleiket. Találkoztam megformált emberekkel: Robinson Crusoe, Boka János, Jean Valjean, Aljosa, Athos, „édesapám”. Az emberség hányféle arca! Mind-mind egy-egy vész, kalapács, pattintás, simítás. „Az az indulat legyen bennetek...!”

Láttam Krisztust.

Látom Krisztust.

Jön befelé a városba számár hátán ülve. Hallgatja a dalt, talán együtt énekel a többiekkel. De nincs velük igazán együtt. Hihetetlen magánya gondolataiba számúzi.

Szinte érzem a bőrén, ahogy elveszti Isten alakját, és emberré torzul. Nem a valódi emberré, amelyet látni szeretne, hanem az Istentől elszakadt, elfajzott emberré.

Ahogy megy a számár előre a jeruzsálemi utcán, ő úgy szórja szét az emberek közt a zsákmányt, nem tart meg magának semmit.

A VASÁRNAP IGÉJE

Lemeztelenített, megalázott lélekkel nézi a felemelkedő kezeket; néhány óra még, és ökölbe szorulnak majd ellene. Amikor hozzáér véletlenül egy pálmaág, összerezzen, mert úgy tűnik számára egy pillanatra, mintha korbácsütés lenne.

Látom Krisztust. Ahogy emberségében megalázva emeli fel az embert igazi emberré. Ahogy világosodik a szem, „kissimul” az ököl, ahogy az indulat olyan indulattá válik. A látvány léleké válik. Hogy én is olyanná legyek.

■ KOCZOR TAMÁS

Imádkozunk! Itt hordozom szememben, fülemben, agyamban mindazt, amit tettem ellened. Élmények zuhannak rám, lelket tiprón, roncsolón, torzítón. Élmények emelnek fel, adnak reményt, mentenek meg, támogatnak. De mindent elsöprő módon most már csak előttem állok, emberséged csodája előtt, Istenem. Szentséged zúzzon össze, emeljen fel, tiporjon meg, menten meg! Őrizd meg lelkem sokféle viharban, hogy indulatok között legyen bennem az az indulat csupán, amely te vagy, te magad. Amen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Áldott légy, Istenünk, hogy Jézus Krisztus Urunk bevonult Jeruzsálembe, vállalva a legvégső konfrontációt. Egyértelművé téve azt, hogy ő a Messiás. Ő a várva várt Király, a Főpap, a Próféta, aki megérkezett. Most, amikor a jeruzsálemi eseményekre emlékezünk, kérünk, segíts, hogy felismerjük Jézus Urunkban a világ Megváltóját, a mi személyes megmentőnk! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Urunk, kérünk, erősítsd bennünk a vágyat, hogy Megváltónk elé járuljunk, s öelötte leborulva ügyes-bajos dolgainkban és egész életünkben gyógyulást kérjünk tőle! Hagyjuk, hogy ő szabadítson meg életünk köteleiből, bűneinkből, elhibázott tetteinktől, vétkes kapcsolatainktól és érzéseinktől! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Urunk, te mindent megtettél a mi üdvössé-

günkre. Add, hogy tanuljunk alázatodból, és mi is szelíden és alázattal tudjunk szolgálni életünkben, hűséges tanítványaidként tudjuk hirdetni szabadító evangéliumod örömhírét ebben a világban! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Urunk, segíts, hogy ne csak hozsannát kiáltani legyünk készek, de el is tudjuk fogadni azt a szükséges megtisztító, erős isteni kezet, amely nélkül nem gyógyulhatunk. Segíts, hogy el ne fussunk Királyunk életünkbe, szívünkbe való tisztító és gyógyító bevonulása előtt! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Irgalmadba ajánljuk a beteget, a megfáradtat és mindazokat, akiknek már kiáltani sincs erejük. Mutasd meg gyógyító jelenlétedet minden embernek, hogy a próbák és terhek között is megerősödjön a szív, és tenálad nyugodjon meg a lélek! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Könyörgünk most a te népedért, egyházadért. Könyörgünk az előttünk álló ünnepért. Légy velünk a nagyhét alkalmain. Add, hogy valódi ünneppé legyen emlékezésünk azáltal, hogy találkozhatunk veled, és te megerősítesz bennünket a hitben, a szeretetben és a reménységben! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lektor:] Könyörgünk, Urunk, minden ember üdvösségéért. Azért, hogy minél többen ismerjenek meg téged úgy, mint aki Jézus Krisztusban személyes Megváltót és Szabadítót adtál minden ember számára! Együtt kiáltunk mi is:

[Gyülekezet:] Hozsanna! Szabadíts meg, Urunk!

[Lelkés:] Hallgass meg minket, Urunk, hiszen te vagy a mi kegyelmes mennyei Atyánk. Könyörülj rajtunk, irgalmazd nekünk, és add nekünk békeességedet a te szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

ÜNNEPEINK

A nagyhét liturgiája

► **E cikkünk a húsvétra való készülést szeretné segíteni azzal, hogy bemutassa a nagyhét liturgiájában rejlő lehetőségeket. Ezek az istentiszteleti formák méltók arra, hogy újra, nagyobb körben is felfedezzük és ünnepeljük őket. (E. Zs.)**

Keresztény életünk középpontjában a húsvéti feltámadás misztériuma áll. Ez a legfontosabb és egyben hitünk középpontját adó ünnepünk. Ezt ünnepeljük vasárnapról vasárnapra istentiszteleteinken. Így gondolták ezt a kereszténység első évszázadaiban is. Nem véletlen, hogy a húsvét – és ehhez kapcsolódóan, mintegy előzményként a nagyhét – az első ünnepkör, amelyet a gyülekezetek évről évre megünnepelnek azért, hogy részeseivé váljanak, újra és újra átéljék az eseményeket.

A húsvéti és nagyheti szokások adják egyházi ünnepeink legősibb rétegét több tekintetben is: a liturgiában mint az ünnep lényegét megragadó „forgatókönyvben”; a liturgiát alkotó szövegekben, melyek már nagyrészt az első év-

századokban kialakultak; valamint az ezekhez fűződő dallamokban.

Talán nem véletlen, hogy ezek az ünnepi anyagok és szokások maradtak fenn legtöbbször a protestáns hagyományban. Ha megvizsgáljuk a legkorábbi protestáns gyűjteményeket, az úgynevezett graduálokat (graduál: magyar nyelvű liturgikus énekek protestáns használatra készített gyűjteménye a 16–17. századból), észrevehetjük, hogy a legfontosabb nagyheti liturgikus tételek mind megőrződtek. Azt pedig, hogy használták őket, az bizonyítja, hogy a graduálok ezen oldalai rongyosra vannak lapozva, legtöbbször bejegyzések tartják.

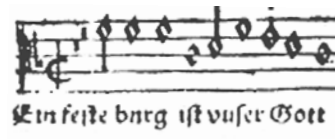
Most pedig vegyük sorra ezeket a nagyheti alkalmakat! A *lamentációs istentisztelet* egy éjszakai imaóra, ahol *Jeremiás siralmi* hangzanak el díszes, énekel formában a három „nagy nap” – nagycsütörtök, nagy péntek, nagy szombat – előestéin. Az eredetileg virrasztó zsolozsma megtartotta jellegzetes tételeit: egy kezdő ének után következik a zsolotáróz szakasz, ahol általában a 22. zsolotáró éneklük, mely próféciaként szorosan kötődik a nagyheti eseményekhez. Ezután

hangzanak el a „siralmak” a virrasztó zsolozsma három olvasmányaként. Különlegesen drámaivá teszi az alkalmat a templom fényeinek és az oltáron égő tizenöt gyertyának a fokozatos eloltása, majd a teljes sötétségben fölhangzó könyörgés, a „Gyermekek kyrieje” (Kyrie puerorum). A szertartást a *Dicsőítünk, Krisztus, aki szemvedtél* kezdetű népeinek zárja.

A hagyomány szerint az *énekelt passió* virágvasárnap *Máté evangéliuma*, nagypénteken *János evangéliuma* szerint hangzik el. Jézus szenvedésének és keresztre feszítésének történetét éneklük el szerepekre osztva.

A *nagyszombat éjszakai virrasztás* húsvétvasárnap hajnaláig tart. Ezen az éjszakán Jézus feltámadását és keresztségünket ünnepeljük. Az elmúlt évszázadok keresztényei ezen az éjszakán keresztelték meg a közösségbe lépő új tagokat – akik a keresztelőmedencében megmerítkezve, mintegy az „anyaméhéből” kijöve születtek újjá –, és az új élet jelképeként tiszta fehér ruhába bújtatták őket. A virrasztás a teljes sötétségben elhangzó öszvetségi olvasmányokkal kezdődik: a teremtés, a kivonu-

CANTATE

lás, az özönvíz képei sorakoznak föl előttünk. Ezen az éjjelen hangzik el a kereszténység egyik legrégebbi, a húsvéti gyertyát megáldó dicsérete, az *Exultet*. (Sajnos az Exultet magyar protestáns területeken nem maradt fenn.) Míg a nagyhét három napján a gyertyák eloltása, a sötétség megteremtése volt a legfontosabb mozzanat, ezen az éjszakán a sötétségből megünnepeljük a világosság felé: a fényt a húsvéti gyertyáról szétosztva ünnepeljük Krisztusban születő új életünket. Ezután kerül sor a keresztelődésre, valamint a keresztségünkre való emlékezésre is. Ezen a hajnalon ismét szólnak a harangok, ismét felhangzik a teljes böjten elhagyott halleluja. A virrasztás úrvacsorai közösség zárja.

Graduáljaink még nagyon sok egyéb, a nagyhéthez köthető liturgikus tételt őriznek (antifónák, himnuszok). Érdekes lenne közelebbről megismerni ezeket az anyagokat, mert sok, ünneplésünket megújító lehetőséget adhatnak számunkra. Legyen valóság, ami a virágvasárnapi himnuszban áll: „Dicsőség és dicséret tenéked, megváltó Királyunk, kinek gyermeki szép sereg monda ékes éneket!”

■ SIMON BARBARA

NAGYCSÜTÖRTÖK – 1Kor 11,23–29

Értetek van!

Nagyhét naptári és tartalmi közepén csodálatos ünnep nagycsütörtök. A hosszú böjti időszak komor lila színe és nagypéntek halalos feketesége között vakító fehér az oltárterítő s minden paramentum (ahol stólat használnak, az is). Sokatmondó jel: nagycsütörtök igazi Krisztus-ünnep. Ragyog, mint karácsony és húsvét. Hófehér. Ez az a nap, amikor megértem, amit Pál apostol így fogalmaz meg: „...minden értetek van...” (2Kor 4,15)

Mai igénk a legkorábbi, de egyben legalaposabb tudósítás az úrvacsora szerzéséről, értelméről és gyakorlatáról. Nem véletlen, hogy az egyház nem az evangéliumok (egyébként is eltérő) hirdetéséből, hanem Pál soraiból idézi a szentség alapító ígét. Minden szava gazdag kincs, egy életen át izlelendő, tanulandó ige.

A bibliolvasó Útmutató e napi zsol-tárigéje: „Emlékeztess tette csodáit, kegyel-mes és irgalmas az Úr.” (Zsolt 111,4) Nagycsütörtökön ezt az emlékezést élhetjük át. A biblikus-keresztény emlékezés nem csupán visszatekintés, hanem a

megjelenítés és a jelenlét tétel alkalma. Ami egykor megtörtént, az valóság-gá válik a mi életünk számára. Éppen az úrvacsora eseménye hordozza ezt a csodát: leülünk (letérdelünk) egy asztal köré, Jézus Krisztust tudjuk az asztalfőn, s jelenlétünk válik az egykori esemény – Urunk önmagát adja és osztja szét, táplálva és éltetve minket. A halálba készülő Názáreti mondja: „...ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” S lám, a feltámadott Krisztus is asztalhoz hívja a halászatból visszatérő tanítványokat. A halált legyőző Úr húsvét után többször is együtt eszik tanítványaival. Sőt: az emmausi tanítványok éppen arról a mozdulatról ismerik fel, ahogy veszi a kenyeret, és adja a kelyhet. Az úrvacsora ma is, számunkra is a feltámadott Jézus Krisztussal való személyes találkozás nagy lehetősége.

Tiértetek megtörtetik. Ha valaki még bizonytalan Isten szándékában s az emberré lett Isten tetteinek indítékában, itt válaszra lel. Krisztus testét azért török meg, vérét azért ontják ki, hogy a jogos büntetés ne minket érjen. Értünk történt minden. Ő vette magára mindazt, amit

mi érdemelnénk. S hogy ez ne csupán vallástörténeti érdekesség, izgalmas mitológiai történet legyen, jelenlétünk teszi életünkben. Valahányszor eszünk e kenyérből és iszunk e pohárból, Krisztus értünk, helyettünk, miattunk történt halála lesz jelenlétünk, hatékony életünkben. Ezért hirdethetjük a kenyér és a bor ajándékában az Úr halálát.

Új szövetség. Szövetségkötésre akkor van szükség, ha tisztázni kell két fél kapcsolatát. A bűneset óta elromlott a viszony a Teremtő és teremtménye között. Rendezhető? Isten emberszeretete abban nyilvánult meg, hogy hajlandó volt szövetséget kötni. Vállalta a szövetségkötés minden rizikóját.

Úrvacsora: új kezdet ez Isten és népe között. A régi nem szűnt meg, de egyoldalúvá vált: csak Isten tartotta be. Isten azonban nem állt le embert mentő programjával. Új szövetséget kínált fel Jézus Krisztusban. A kaput szélesre tárta, a lehetőséget mindenki számára hozzáférhetővé tette. Egyoldalúan vállalt kötelezettséget. Egyszülött Fiát sem kímélte... Nem várta meg a mi ügyetlenkedő pró-

bálkozásaink eredményét, hanem ő maga békéltetett meg önmagával. Mindenki résztvevője lehet az új szövetségnek, aki elfogadja, hogy Jézus Krisztus halálában van a mi váltságunk. Krisztus áldozata az élet útját nyitja meg. Pál egy másik helyen így fogalmazza meg ezt: „Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ajándékozta nekünk vele együtt mindent?” (Róm 8,32) Mi ebben a szövetségben élhetünk. Ez minden napjaink stabil alapja, gondolkodásunk és döntéseink koordinárendszerére, reményünk biztonsága. De ez a szövetség elsorvad, ha nem élünk Krisztus testével és vérével.

Amíg el nem jön. Keresztény létünk és gondolkodásunk igazi távlata Krisztus eljövetele. Csak úgy szabad élnünk, hogy tudatában vagyunk: ő eljön ítélni élőket és holtakat. A vele szemtől szembe való találkozás felé tart a világ élete és egyéni életünk egyaránt. Amíg azonban vissza nem jön, az úrvacsora táplálékával megerősödve hirdetjük: az út az életbe a halálán át vezet. Krisztus halálán át.

A VASÁRNAP IGÉJE

Méltó módon fogadni. Sokszor félreértett mondat. Nem a gyónás és az úrvacsora elválaszthatatlan kapcsolatára utal. A mai igéket megelőző szakasz arról szól, hogy vannak a gyülekezetben olyanok, akik az úrvacsorát összekeverik más étkezéssel, hiszen nem fogják fel a lényegét, hogy mi is az valójában. Méltó módon – ez azt jelenti: úgy megyek az Úr asztalához, hogy tisztában vagyok a szentség titkával. Hogy elfogadom: az valóban – még ha érthetetlen módon is – Krisztus valóságos teste és vére. Ez az elfogadás pedig csak a hit útján történhet meg. Rábízom magam: ő adja magát a kenyérben és a borban. Értem történik mindez, s érttem válik jelenlétünk a csoda: Isten éltető szerete.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

Imádkozunk! Köszönjük érthetetlen szereteted csodáját, Urunk! Táplálj és éltess önmagaddal. Nélküled üres élet és kegyetlen halál vár ránk. Kereszted azonban életet hozott. Veled miénk lehet minden! Ámen.

NAGYPÉNTEK – 2Kor 5,14–21

Célkeresztben a kereszt

Az elmúlt hét végén gyülekezeti napokat tartottunk a piliscsabayi Béthel Missziói Otthonban, és az egyik estére készítettem egy meditatív vetítést. A címe ez volt: *Célkeresztben a kereszt*. Sok ezer képet néztem meg az interneten, hogy kiválasszam a legmegfelelőbbeket. Találtam köztük keresztet a templomokon, keresztet a temetőben, keresztet festményeken, keresztet a világi és egyházi hatalom jelképeként, keresztet a divatban, keresztet mint ékszert. Ezer meg ezer kereszt, hétköznapi, megszokottak, átsiklik rajtuk a szemünk, észre sem vesszük őket. Hiába találkozunk azonban lépten-nyomon velem, napjainkban a kereszt nem a hit mélységeit fejezi ki.

Nagypénteken is sok ember tekintete siklik át a felett az egyetlen kereszt felett, amely megváltoztatta a világot: Jézus keresztje felett. Pedig minden keresztnek erre az egyre kellene minket emlékeztetnie. Arra, amelyen Jézus áldozatul adta magát, hogy megbékítse Isten a világgal.

Aki átéléssel olvassa el Jézus szenvedéstörténetét, vagy látta a *passió* című

filmet, megborzad ettől a keresztől. Istennel való megbékélésünknek, bűneink bocsánatának véres ára volt. Jézus keresztje nem szép, nem művészi, nem a hatalom jele, hanem brutális kín, megaláztatást jelentő, kegyetlen kivégzőeszköz. Egy egyetemista kérdezte meg: „Hogyan lehet a nagypénteket ünnepelni? Hogyan lehet egy olyan vallásban hinni, amelyik ünnepet szentel a börtölnak, a kivégzésnek, a halálnak?” Azt válaszoltam neki: nem Jézus szenvedését, kivégzését, halálát ünnepeljük, hanem a szeretetet, amely legyőzte a halált.

Pál apostol sem feledkezik meg erről, amikor a korinthusiaknak a keresztéről ír. Elmondja, hogy Jézusnak meg kellett halnia, és erre ő maga mondott igent. Leírja, hogy mi az értelme Jézus halálának, és ezt azzal foglalja össze, hogy Jézus megbékéltette Isten a bűnös emberrel. Ha egyszer rádöbbennék, hogy az általunk mindig szerető mennyei Atyának nevezett Isten bűnt gyűlölő, haragú és büntető Úr, akkor értenék meg annak a jelentőségét, ami a keresztben történt. Jézus odaállt Isten haragja elé, és elszen-

A VASÁRNAP IGÉJE

vedte a bűn következményét, a halált. Azt az ítéletet, amely ránk lett kimondva.

Miután Jézus elhordozta büntetésünket, lezárult a *bűn-ügy*. Az igaz Bíró meghozta az ítéletet, hogy a világon minden bűnt a Jézus nevű vádlott követett el, és az embert bűncselekmény hiányában felmentette. Isten megbékélt velünk, emberekkel. Ez nagypéntek történéseinek, Jézus keresztalálának értelme.

Nagypénteken azonban túl kell lépniünk az emlékezésen. Jézus keresztjére nézve észre kell vennünk, hogy annak, ami egykor történt, következményei vannak személyes életünkre nézve. A kereszt két szára két irányt jelöl. A függőleges az Isten és az ember között történt megbékélést mutatja, a vízszintes azt, hogy embertársainkkal is megbékéltet Jézus Krisztus keresztje. Ez hosszú,

egész életünkön át tartó folyamat. Jézus szava, amely arról szól, csak az lehet az ő tanítványa, aki naponta felveszi a maga keresztjét, erre figyelmeztet. Megbékélni embertársainkkal, talán éppen a házastársunkkal, családtagjainkkal, munkatársakkal, szomszédokkal; megbocsátani azoknak, akik ellenünk vétettek – ez a mi keresztfelvételünk. Erre kap erőt az, aki megbékélt Istennel. De az emberekkel való megbékélés nélkül hiteltelenné lesz az Istennel való megbékélésünk.

Így lesz Jézus keresztje az élet forrása, mert benne valósul meg Isten irántunk való megbocsátó szeretete és a mi embertársaink iránti megbocsátó szeretetünk. A középkorban Jézus keresztjét az élet fájaként is ábrázolták, amely zöldell, virágzik, és gyümölcsöt terem. Pál apostol azt mondja: ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régi elmúlt, és újjá lett minden.

A nagypéntek angol elnevezése *Good Friday*, ami azt jelenti, hogy jó péntek. Jó péntek, amikor Jézus szenvedésére és keresztalálára emlékezünk? Amikor passiót olvasunk? Amikor azt énekeltük temp-

lomainkban, hogy „e nagy nap fájdalmát, / Ó, ember, gondold meg” (ÉÉ 211)? Nem inkább szomorú vagy tragikus pénteknek kellene hívniunk ezt a napot? Nem egy szerencsétlen nap, főleg ha 13-ára esik?

Az angol elnevezés arra utal, hogy nagypéntek nem a történelem fekete napja, nem olyan, mint szeptember 11. vagy mint annyi más hasonló. Hanem Good Friday, jó péntek, mert a jó hír, az evangélium szólal meg ezen a napon: Jézus Krisztus megbékélte Istent a világgal, és elkezdődött a világ újjáteremtése.

Ma mindannyiunknak szól az üzenet: békülj meg Istennel, és új teremtésé leszel.

■ BALICZA IVÁN

Imádkozunk! Istenünk, engedd, hogy ne közönyösen, megszokottan tekintsünk Jézus Krisztus keresztjére, ne is másokat, egykor élt embereket okoljunk érte, hanem meglássuk benne, hogy a mi bűneink fölött kimondott ítéletet hajtottad végre, felismerjük és elfogadjuk a keresztben felénk nyújtott békejobbodat. Ámen.

NAGYSZOMBAT – 1Pt 3,18–22

Megtartotta a szombatot...

Nagyszombat értelmezése kezdettől fogva sok spekulációra ad okot a teológusoknak. A legszellemesebb az a magyarázat, hogy Jézus, akit gyakran vádoltak a farizeusok azzal, hogy megszegi a szombatot, most maradéktalanul eleget tesz a munkatiltalom parancsának: noha mások életét szombaton is megmentette, saját életét csak a szombat elmultával veszi föl újra.

Egy első században keletkezett apokrif, *Nikodémus evangéliuma* azt is tudni véli, hogy Jézus a nagyszombati nyugalom idején mire használta. Leírja az alvilág urának, Hadésznek a sáttánnal folytatott párbeszédét. Hadész a sáttán szemére veti telhetetlenségét, amiért nem éri be azzal, hogy a földön élt bűnösök lelkét ott tarthatja fogva, hanem még az egyetlen Igazat, Jézust is oda akarja hozni... Hadész érzi, hogy ereje kevés az Igaz fogva tartására, sőt miatta az Ádám halála óta ott raboskodó lelkek fölötti hatalmát is el fogja veszíteni. És valóban, Jézus az őt kíséző angyalsereg élén erővel töri fel

Hadész birodalmának érckapuit, és diadalmas hadvezéreként vonul be az alvilágba, miközben az angyalok a 24. zsol-tár 7. versét éneklék: „Emeljétek föl fejetekeket, ti kapuk, emelkedjétek föl, ti ősi ajtók, hogy bemehessen a dicső király!” Az érkező Úr eloldja rabláncáról Ádámot és az ősatyákat a többi őszövetségi elhunyt kegyes lelkével együtt, majd diadalmenetben vezeti ki őket. Hadészt pedig láncra vereti, jelezve, hogy a földi halandók lelke fölött most már egyedül ő, az Úr rendelkezik.

Hogy Péter apostol ismerte-e *Nikodémus evangéliumát*, vagy éppen ez utóbbi íródott az apostol szavainak („Így ment el a börtönben levő lelkéhez is, és prédikált azoknak...” – 19. vers) ihletésére, nem tudjuk eldönteni.

Akárhogy is van, Péter levele nem a túlvilágon történekről tájékoztat, hanem Krisztus halálának és pokolra való alászállásának a keresztiséggel való kapcsolatára mutat rá. Azt állítja, hogy miként Nőé bárkájá – igaz, csak nyolc

ember számára – a megmenekülés eszközének bizonyult az akkori világot sújtó özönvíz hullámaiból, úgy a keresztiség mindannyiunk számára a bűn végső ítéletéből, a halálból és a kárhozatból való megmenekülés eszközévé lett. Igaz, a bárkán tartózkodóknak is részük volt az özönvíz katasztrófájában, de nem merültek el, hanem az ítélet elmultával új élet lehetőségét nyerték. Így a megkeresztelteknek is el kell szenvedniük a halált, de nem merülnek el benne örökre, hanem a megfeszített, de föltámadt Krisztussal való közösségben új, el nem múló élet lehetőségét nyerik. Mert a keresztiség – miként Pál apostol vallja Róm 6,3-ban – Krisztus elválaszthatatlan társává tesz bennünket a halál elszívásában, de ezáltal legyőzésében is. Mert Krisztus, mint az egyetlen Igaz, éppen azzal győzte le a halált, hogy isteni hatalmát önként korlátozta, a mennyei Atya iránti engedelmességéből és irántunk való szeretetből elszívta azt.

Csodálatosan fejezi ki Krisztus halálának legmélyebb értelmét a keleti egyház húsvéti liturgiájában újra meg újra ismétlődő mondat: „Föltámadt Krisztus halottaiból, halállal tiporva el a halált, és a sírban lévőeknek életet ajándékozva.” Krisztus eme diadalának záloga a keresztiségünk, mely – miként Péter vallja – „nem a test szennyének lemosása, hanem könyörgés Istenhez jó lelkiismeretért a feltámadt Jézus Krisztus által”. Mert a halál nem önmagáért, földi létünk véges voltáért lett számunkra ítéletté. A bűn vált a „halál fullánkjárá”, és emiatt lelkiismeretünk csak rettegve tud gondolni a bűnt gyűlölő Istennel való szembesülésre. Krisztus halála Isten bűnbocsátó szeretetének megkérdőjelezhetetlen jele, amelyre nézve lelkiismeretünk megbékélten, örömteli várakozással tekinthet az Istennel való találkozás elé.

Találón mondja Luther a *Nagy káté* keresztiségmagyarázatában, hogy keresztiségünk bősége mindennapi feladattal lát el bennünket: „A megtérés

A VASÁRNAP IGÉJE

ugyanis valójában nem más, mint a keresztiség... ha tehát megtérésben élsz, a keresztiségben jársz, amely nemcsak jelzi, hanem munkálja: elindítja és ösztönzi (...) az új életet, mert benne kapunk kegyelmet, lelket és erőt arra, hogy elnyomjuk az ömbert, és előjövön és megerősödjék az új. A keresztiség tehát mindig érvényben marad, és még ha elszakadunk is tőle, és vétkezünk, akkor is mindig szabad utunk van hozzá, hogy újra leigázzuk az ömbert. (...) A megtérés tehát nem más, mint visszafordulás és visszatérés a keresztiséghez. (...) A keresztiséget tehát mindennapi ruhánknak kell tekinteni, azt kell viselnünk állandóan, hogy mindenkor a hitben és annak gyümölcsiben éljünk...”

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozunk! Urunk, add Szent Lelkedet, hogy a haláladról való megemlékezés föltámadásod erejével töltsön el minket. Ámen.

HIRDETÉS

Da Capo al Fine – Szenvedéstörténet 2007

Mit jelent a szenvedéstörténet nekünk? Mit jelent azoknak, akikről úgy gondoljuk, hogy csak töredékét értik annak, ami körülveszi őket? Zene, tánc, kép, jel. A Baltazár Színház és a SZÉF Alapítvány közös kísérlete Erdős Balázs írásai, Bach János Sebestyén és Szent János segítségével.

- Április 2., 18 óra: Kápolna Színpad, Budapest X., Kápolna u. 14.
- Április 3., 18 óra: „Sirály”, Budapest VI., Király u. 50.
- Április 4., 20 óra: Összefogás Szövetkezet, Csömör, Ibolya u. 13.
- Április 5., 18 óra: Csillaghegy-Békásmegyeri Evangélikus Egyházközség, Budapest III., Mező u. 12.
- Április 6., 20 óra: L1 Táncművek – BAKELIT Multi Art Center, Budapest IX., Soroksári út 164.

HIRDETÉS

Pályázat

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium tanári pályázatot ír ki 2007. szeptember 1-jétől történő alkalmazással. Pályázni lehet matematika, fizika, kémia, számítástechnika, angol egyetemi szintű, lehetőleg kétszakos tanári diplomával, a felsoroltak közül bármely szak párosításával. A gimnázium pályázatot hirdet továbbá informatikus álláshely betöltésére is.

A pályázathoz csatolni kell a végzettséget igazoló okiratot (diplomamásolatot), illetve erkölcsi bizonyítványt. A lelkészi ajánlás a pályázat elbírálásánál előnyt jelent.

Csak a pályázatok alapján alkalmazásra elfogadott jelölteknek hívjuk be beszélgetésre. A pályázat kiírója a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.; telefonszám: 1/322-4406).

A pályázat beadásának határideje: 2007. április 28.

HIRDETÉS

Rajzpályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermekbizottsága rajzpályázatot ír ki „Állatok a Bibliában” témakörben.

A gyerekek öt korosztályban pályázhatnak: óvodások; 1–2. osztályosok; 3–4. osztályosok; 5–6. osztályosok és 7–8. osztályosok.

A rajzok A/4-es méretben készüljenek. Használható színes ceruza, filctoll, zsírkréta vagy festék. A rajzok hátulján szerepeljen a készítő neve, életkora, a mű címe, a lakcím, illetve a gyülekezet és az iskola neve.

Minden pályázónak jutalom jár (a pályázó gyermekek legfeljebb 3 rajzot küldhetnek be), és az egyes korosztályokban az első három helyezett ajándékban részesül. Terveink között szerepel, hogy iskolai naptárt készítsünk a beérkezett munkákból.

A beérkezés határideje: 2007. április 20., péntek.

A cím, ahova várjuk a munkákat: a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermekosztálya, 1450 Budapest, Pf. 21.

A díjátadás időpontja: 2007. június 16., szombat.

Imádsággyűjtemény

Szeretnénk készíteni egy imádsággyűjteményt is.

Ha még nem vagytok 15 évesek, és van olyan imádságotok, amelyről azt gondoltátok, hogy segítséget jelenthet más gyerekeknek, amikor imádkozni szeretnének, vagy amelyet szívesen megosztanátok másokkal, küldjétek el nekünk! Az olvasható megírt ima mellé írjátok oda a neveteket, az életkorotokat, a lakcímeteket és a gyülekezetek nevét.

Az imádságok beküldési határideje szintén április 20., és ezeket is a Gyermekosztály címére várjuk (lásd följebb). A beküldött imádságokat megjelentetjük.

További információt *Mády Erzsébet* gyermekreferenstől lehet kapni a 20/824-5296-os számon. Szeretettel várjuk a rajzokat és az imádságokat!

HIRDETÉS

Pályázati felhívás

A Győri Evangélikus Egyházközség pályázatot hirdet az Evangélikus Szeretetház intézményvezetői állásának betöltésére.

A pályázattal betöltendő munkakör: intézményvezető, aki az intézmény első számú vezetője, irányítja és felügyeli az ott folyó tevékenységet, gyakorolja a munkáltatói jogkört.

Munkahely: Evangélikus Szeretetház, 9025 Győr, Péterfy S. u. 5.

Pályázati feltételek:

– a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000 (I. 7.) SZCSM-rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott képesítés (felmentés a rendelet 6. § [5] bekezdése szerint adható);

- magyar állampolgárság;
- a szociális ellátás területén szerzett 3 év gyakorlat;
- evangélikus egyháztagság.

Előnyt jelent:

- győri lakóhely;
- idősök otthonában szerzett hosszabb idejű (vezetői) gyakorlat.

A pályázathoz csatolni kell:

- iskolai végzettséget igazoló okiratot;
- önéletrajzot és részletes szakmai életrajzot;
- az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot és szakmai helyzet-elemzésre épülő elképzeléseket;
- 30 napnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt;
- keresztlevelet, illetve a konfirmációt, egyháztagságot igazoló iratot, valamint lelkészi ajánlást.

A pályázat benyújtási határideje: az *Evangélikus Életben* történő megjelenést követő 30. nap.

A pályázat elbírálásának határideje: a pályázat benyújtására nyitva álló határidő leteltét követő 15. nap.

A megbízás időtartama: a kinevezéstől számított 6 év; az állás az elbírálást követően azonnal betölthető.

Bérezés a közalkalmazottakra vonatkozó illetményrendszer alapján.

A pályázatot zárt borítékban, „Intézményvezetői pályázat” felirattal az Evangélikus Szeretetház címére (9025 Győr, Péterfy S. u. 5.) kell megküldeni.

A Győri Evangélikus Egyházközség elnöksége

Zsinati beszámoló

Részletek Pröhle Gergely országos felügyelő jelentéséből

Az egyház anyagi és intézményi helyzete

(...) Intézményeink működési feltételei az utóbbi időben jelentősen romlottak. Öröndetes, hogy egyes gyülekezeteink anyagi helyzete folyamatosan javul, ám az ország általános rossz gazdasági állapota miatt az állami forrásokból származó bevételeink jelentős mértékben csökkentek. Az intézményeinket sújtó állami elvonások egyházi forrásból történő pótlása nem lehetséges, pedig ha komolyan vesszük akár oktatási, akár diakóniai intézményeinknek az „evangélikus minőség” biztosítására vonatkozó kötelezettségét és elhivatottságát, akkor érdemes lenne megfontolni egy olyan pénzügyi alap létrehozását

nak lehetőségét, melyből finanszírozhatóak lennének a minőségjavító intézkedések. Ahhoz, hogy ez megtörténhessen, nyilván határozott lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy egyházunknak az államtól való anyagi függősége mielőbb csökkenjen. (...)

Az Országos Egyházi Iroda működése

Egyházunk életében, egyes grémiumainak működésében észrevehető volt a választási ciklusok elejére általában jellemző átmeneti bizonytalanság. A munkaági bizottságok fokozatos „feltöltődése”, a régi és az új bizottságok közötti kompetencia-viták, az elhúzó választási időszak, mely az elődök és közörmeglévő együttműködési képességet is nem egyszer próbára tette, lelassították a döntési folyamatokat. Mindezek mellett biztosítani kellett az egyházi adminisztráció folyamatosságát, az egyre kuszább és kiszámíthatatlanabb állami elvárásoknak megfelelő ügyintézését. (...) Örömmel nyugtázom, hogy az országos irodaigazgató is felismerte a korszerű irodai működés megvalósítása szempontjából fontos feladatokat. Ennek jeleként értékelem az új irodaigazgató-helyettes, valamint a többi új munkatárs felvételét. Elkezdődött a belső szabályzatok rendszerének áttekintése, megújítása, ami az eddiginél jóval következetesebb és szigorúbb adminisztratív működést ígér.

Egyházkerületek közötti kommunikáció

(...) Számos kiváló önszerveződés, kezdeményezés jelzi, hogy egyházkerületi vezetőink szívvel-lélekkel végzik feladatukat; ezeknek a társadalmi hatásuk persze mindig öregbíti Magyarországi Evangélikus Egyházunk hírnevét is. Mint ahogy sajnos a kellemetlen esetek is – így vagy úgy – mindnyájunk renométját rontják. Az egyházmegyék önálló jogi személyiséggé válása tovább bonyolítja a képet, ami számos távolosan átgondolandó kérdést vet fel mind a vagyongazdálkodást, mind más, tartalmi és anyagi vonatkozású kérdést illetően is.

(...) A világi tisztségviselőknél nagy szerepük és komoly felelősségük van abban, hogy lelkészeink a „pásztorokodást” kellő intenzitással végezhessék. A következő évek fontos feladata, hogy e feladatmegosztás minden szinten jól működjék, a felügyelői munka minősége és persze elismertsége – mind egyházon belül, mind azon kívül – növekedjék. (...)

Egyház és közélet

(...) A jelenlegi magyar közéletet számos súlyos konfliktus feszíti, melyekről egyházunknak lehet és kell is, hogy legyen véleménye. Az egészségügy, az adórendszer átalakítása, a bevándorlás kérdése csak néhány azok közül, amelyeknek sajátosan evangélikus egyházi szempontból történő, ám erősen a szakismeretre támaszkodó elemzése gazdagíthatná a témáról folyó diskurzust, bizonyíthatná egyházunk társadalmi felelősségét, és nyilvánosságot teremthetne számunkra. (...)

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt, ami napjainkban Magyarországon történik. Tekintettel arra, hogy most már – igaz, csak első fokú – bírósági végzésünk is van arról, hogy az egyházi vezetők közszereplők, a közéleti kérdésekben való véleménynyilvánítás senki sem tekinthető jogosulatlan politikai állásfoglalásnak.

Részletek Ittész János elnök-püspöki beszámolójából

(...) A 2006-os esztendő három fontos eseményét kell még megemlítenem. Ezek időrendben a következők: március 25-én Miskolcon beiktattuk hivatalába dr. Fabiny Tamás püspök testvérünket. (...) Október 13–14-én Orosházán ünnepeltük a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) zászlóbontását. (...) Október 27-én Deák téri templomunkban iktattuk hivatalába egyházunk új országos felügyelőjét, Pröhle Gergely testvérünket. Az ő beiktatásával lezárult a tisztújítás – és bizonyos értelemben a generációváltás is – egyházunk vezetésében. (...)

Nem kétséges, hogy a 2006-os esztendőben lezajlott általános tisztújítás minden szinten próbára tett bennünket. Öröndetes az, hogy túl vagyunk rajta; pontosabban az igazgatótanácsok

még előttünk lévő megválasztásával lassan túl leszünk majd rajta. Így eljön az ideje annak is, hogy az egész folyamatot értékeljük, tanulságait megfogalmazzuk, és a konzekvenciákat levonjuk.

Általános helyzetelemzés

Az utóbbi időben egyre világosabbá vált, és egyre több egyháztagunk is felfedezi, hogy a szekularizált – gazdaságilag a neoliberalis erő uralma, morálisan a liberális/libertinista nézetek világosan felfedezhető hatása alatt élő – társadalom hatással van egyházunk életére. A belső elerőtlenedés, megfáradás, a házasság és a családi élet válságjelenségei jelen vannak gyülekezeteinkben és lelkészi karunkban is. Távollról sem gondolom, hogy ez a hatás lenne kivédhető; de szomorúan és egyre növekvő aggodalommal látom, hogy szinte megadtuk magunkat neki. (...)

Lélekszámokról őszintén

(...) Kérdezzük meg magunktól: hol van százezer testvérünk, akik pedig 2001-ben úgy nyilatkoztak, hogy számon tartják evangélikus voltukat? Nemcsak lelkész testvéreimnek, hanem minden gyülekezeti vezetőnek és hittestvéremnek mondom: 2002-ben, amikor megjelentek a népszámlálási adatok, és szembesülhettünk azzal, hogy az egykor mieink közül is „hány lélek bolyong messze szórva”, én nem hallottam, hogy *pásztor-kutyák* ugatása verte volna fel a magyar ugart..., hogy megleljük és hazahívogassuk azokat, akik nincsenek itthon közöttünk.

S az már csak „átvezető kérdés”: miért nem érzi fontosnak a nyilvántartott gyülekezeti tagok nagy része, hogy részt vállaljon a közösség terheiből? Mert – a mai magyar demográfiai helyzetet ismerve – azt azért nem gondolhatjuk, hogy a „nyilvántartott” és a „választói” rovat különbségét a keresettel nem rendelkező kiskorúak adják! Számon tartja-e, hordozza-e, szereti-e őket a közösség? Tartok tőle – hacsak sürgősen meg nem változik gondolkodásunk, egész mentalitásunk –, a helyzet még tovább fog romlani. (...)

Maradék vagy valódi áldozatkészség?

(...) A Maekról szólva kifejeztem azt a reményemet, hogy *nem késtünk el vele*. A gyülekezeteink és egyházunk iránti áldozatkészség dolgában sajnos tény: ha még végzetesen nem is késtünk el (bár ki tudja?), de nagyon megkéstünk. Évtizedek halogatása és mulasztása teszi most olyan nehézé helyzetünket.

Ennek igazolására idézek Szabó Józsefnek, az egykori Dunáninni Egyházkerület püspökének 1951. május 8-án kelt – gyülekezeteinkhez intézett – körleveléből: „Nyomatékosan kérlek és in-telek titeket, hogy az öskeresztény gyülekezet példája nyomán, templom-építő, egyházfenntartó atyáink szép gyakorlatához híven hűségesek legyetek a szeretet kenyérének megtörésében (a körlevél összefüggéséből kiderül, Sz. J. itt a gyülekezet szeretetszolgálatára utal – I. J.), a gyülekezet és az egyház anyagi gondjainak hordozásában. (...)”

Ismételjük meg a dátumot: 1951! Talán egyetértünk abban, hogy valamikor végre el kellene kezdenünk?!

Hát hogyan lenne számunkra 2007 igéje a fuldoklók utolsó szalmaszála! Ezt mondja az Úr: *Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!* (Ézs 43,19a) Mondhatunk-e mást erre az ígéretre: Uram, kezd rajtam!

„Terhes” gyülekezeteket!

► „Szuper volt a konzultáció. Remélem, ébresztett embereket” – írta meg a véleményét e-mailben az egyik kerületi missziói lelkész azon alkalom után, amelyre Szevényi János országos missziói lelkész hívta meg a Missziói Bizottság tagjait, az egyházmegyei missziói felelősöket, egyházunk missziós munkáit, valamint az eszpereseket. A március 21–22-én Piliscsabán tartott szokásos éves missziói konzultáción ezúttal több mint ötvenen vettek részt. A fő téma az egyházmegyén belüli missziói munka, a gyülekezetek együtt munkálkodása és az erőltetett közösségek segítése volt.

A találkozón két dolog volt igazán hangsúlyos: a lelki töltkezés és a közös útkeresés, az elkötelezett szolgálat ugyanis egyiket sem nélkülözheti. Az áhítatok és az evangélizáció az önvizsgálatra indítás alkalmi kívántak lenni – mind a személyes, mind a lelkési lelkiismeret szintjén. Szembesítették

azzal, hogy Isten azért perel velünk, az ő szolgálvaival, mert bűnt lát az életünkben, s ezért elégedetlen (Zsolt 143,2). Figyelmeztettek, nehogy félretegyük azt a többletet, amelyet Krisztus jelent számunkra (1Pt 3,18 kk.); és kérdést vetettek fel: mi van akkor, ha azért nincs áldás a szolgálatunkon, mert mi magunk akadályozzuk Isten munkáját, ígéretének a teljesülését? (1Móz 18)

A beszámolókat, hozzászólásokat végig az együtt tuskodás jellemezte. „Hogyan tudunk alkalmat teremteni az evangélium hirdetésére, és hogyan tudjuk Jézushoz vezetni az embereket?” – ez volt a fő kérdés, amely egyaránt vonatkozott a vallásos, de „alvó” gyülekezeti tagok ébresztésére és a hitetlenek megszólítására. Többen fogalmaztak meg önkritikát: a lelkészekben valóban sok múlik, és sajnos sokszor nem is vizsgáljuk, hogy missziói látásunk egybeesik-e az Úréval. A hiba ugyanis abban van, hogy van-e egyáltalán missziói látásunk?

Léteznek működőképes modellek, amelyekből lehet tanulni – az evangélikus tapasztalatok megosztása mellett egy baptista és egy református vendég megszólalása is színesítette az eszmecsereket. A cél mindenképpen a „terhes gyülekezetek plántálása”, azaz olyan új közösségek létrehozása, illetve régiek megéleveníte, amelyek már kezdettől törekednek az élet továbbadására. S ez alól a – napi gondokkal küzdő – kis gyülekezetek sem kivételek, mert az egymással való együttműködés életben maradásukat és missziós munkájukat segítheti.

A missziós munkaágakról is a gyülekezetek szemszögéből volt szó. A cigánymisszió nem csak a roma gyülekezetek alapítását jelenti. Szemléletváltásra van szükség ahhoz, hogy roma és nem roma egyszer majd természetesnek tartsa a közös templompadban való helyet foglalást – roma csoportok ezéért szívesen vállalnak szolgálatot gyülekezeti vagy egyházmegyei alkalmon. Az iszákosmentő misszióhoz úgy lehet köze egy-egy egyházközségnek, hogy jobban odafigyel a hazatérő, tünetmentes alkoholistára, vagy az alkoholproblémával küzdő testvért az orvosi és lelki segítség felé tereli. Külmissziós elkötelezettség lehet például egy gyülekezeti imakör megalakítása, amelynek tagjai rendszeresen fohászkodnak a külföldi misszionáriusokért, s ezzel a legfontosabbat, az imaháttérrel vállalják fel. A médiamisszió „aktivistája” keresi és továbbadja a környező gyülekezetek bibliaköröseit, ha segítenek „begyűjteni” a betegeket az istentiszteletra. A börtönben végzett alkalmoszerű szolgálatok pedig a gyülekezeti csoportot is építhetik.

A misszió tehát közügy – minden keresztény ember feladata. Közös útkereséssel és együttműködéssel talán áldásosabb is lehet...

■ HULEJ ENIKŐ

Kedves Gyerekek!

► Tíz hete indult, kilencrészes sorozatunkban Görbefalva lakóival ismerkedhettek meg. Minden részben találtak egy rejtvényt is. A helyes megfejtést küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.); a borítékra írjátok rá: Gyermekvár. A megoldásokat egyben összegyűjtve is postára adhatjátok, jutalmul a végén ajándécsomagot kaptok.

Hallottatok már Görbefalváról? Nem? Ez egy nagyon piciny falucska – a főtéren körben összesen kilenc ház, a templom és a posta épülete áll. Amire nagyon büszkék a görbefalviak, az a szép templomuk, amelynek a harangja minden este dallammal búcsúztatja a lemenő napot. Emellett arra is büszkék az ott lakók, hogy mindegyiküknek olyan bibliai neve van, mint amilyen nevű emberek Jézussal is találkoztak, vagy valahogyan

kötődtek hozzá. Az arra járó idegeneknek mindig mesélnek is róluk.

6.

Görbefalván Dávid nevű ember is lakik. Igaz, ő nem király, és még csak nem is származik királyi családból. Neki az is elég, hogy a neve azt jelenti: kedvelt, szeretett. Ha megkérdezik őt névrokonáról, így szokott válaszolni:

– Ő, a bibliai Dávid története jól mutatja Isten szeretetét. Hiszen a betlehemi Isai legkisebb fiát választotta az Úr, hogy népét vezesse, és a királyuk legyen. Mindenki előtt jól ismert, ahogyan ez a kis pásztorfiú egy szál paritáival leterítette a hatalmas termetű Góliátot. Saul király tetszését is megnyerte lantjátékával, majd Saul halála után negyven évig uralkodott Izrael és Júda felett. S bár ő is követett el bűnöket, Isten szerette őt. Fia, a bölcsességéről híres Salamon nagyszerű utódja lett a trónon. És Dávid leszármazottjaként született a Messiás a földre.

Jól ismerték ezt a családi köteléket

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

azok a zsidók is, akik húsvét ünnepe előtt kitudultak Jeruzsálem utcáira, hogy köszöntsek a számarháton bevonuló csodatévót, akiről olyan sok fantasztikus dolgot hallottak: betegek gyógyultak meg, amerre csak járt, a vakok újra láttak, halottakat támasztott fel.

Sokan a földre terítették a felsőruhájukat, mások ágakat vágtak le, és az útra tették őket. Jézus ilyen szőnyegen vonult be a fővárosba. Az emberek közben hangosan kiáltottak:

– Hozsánna a Dávid Fiának! Hozsánna a magasságban!

Olvasátok össze, mit kiáltottak még az emberek!

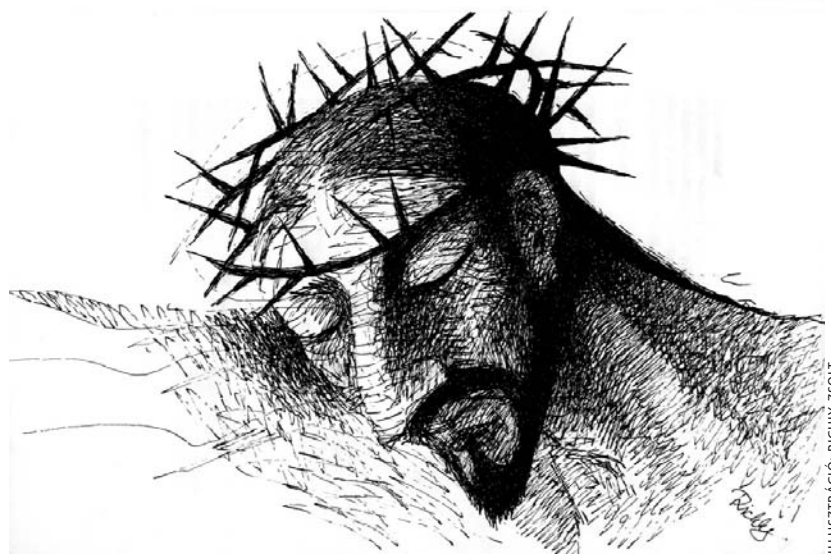

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Örökkévaló Istenünk, szerető menyeei Atyánk! Magasztalunk kegyelmedért, hogy a keresztén lehajoltál hozzánk, és szent Fiadra, az ártatlan Barányra hárítottad bűneink büntetését. Kérünk, nyisd meg szívünket, tedd fogékonyá lelkünket, hogy hittel fogadjuk a keresztől szóló beszédet, amelyben kinyilatkoztatod bölcsességedet, és nyilvánvalóvá teszed a bűn és a halál hatalmát legyőző erőt. Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

magunkat, gyülekezetünket, egyházunkat és az egész kereszténységet. Bocssád meg, hogyha szegény hoztunk rád engedetlen, méltatlan életünkkel! Ne engeddd, hogy a kísértések eltántorítsanak tőled. Támassz fel új életre a keresztől áradó erővel, hogy szent neved dicsőségére élhessünk! Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk a családokért, hazánkért, nemzetünkért és minden népért. Fékezd meg a haragot és a gyűlölködést!

ILLUSZTRÁCIÓ: RICHY ZSÓTI

[Lektor:] Kérünk, Istenünk, ébressz szívünkben bűnbánatot, hogy elfogadjuk az ítéletet, amelyet bűneink fölött mondtál ki szent Fiad keresztjében. Világossá tette előttünk, hogy szent haraggal gyűlölöd a bűnt, de halálos szeretettel könyörölsz a bűnbánó bűnösön. Add, hogy a kereszt naponta legyőzze vétkeink önzésünket és szívünk keménységét! Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk, újítsd meg életünket a keresztén kinyilatkoztatott szeretettel. Ne engeddd, hogy kételkedjünk benned, és kétségbe vonjuk, hogy a te akaratod béke és élet. Győzz meg bennünket Szentlelked erejével, töltsd meg szívünket hállával, és így készíts fel bennünket naponként a felebaráti szeretet jó cselekedeteire! Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Szükségünk van rád. Nélküled erőtlenek és esendőek vagyunk. Ezért kezded bízunk és irgalmadba ajánljuk

Fogd le a rosszat akarók kezét, és erősítsd meg a békesség gyermekeit mindenütt a földön. Adj világos látást a szülőknak, lelkészeknek, a kisebb és nagyobb közösségek vezetőinek, hogy felismerjék: neked tartoznak felelősséggel a rájuk bízottakért. Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk a szenvedőkért, a betegekért és mindazokért, akik értük aggódnak, velük együtt szenvednek, és róluk gondoskodnak. Urunk keresztje adjon nekik vigasztalást, békességet, bátorítást és erőt! Ébressz szívünkben jó reménységet, és győzd meg őket, hogy akik Isten szeretik, azoknak minden a javukra van. Jézus Krisztusért kérünk, [Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Hallgass meg minket, Urunk, és ne fordulj el tőlünk szívünk keménysége miatt! Könyörülj rajtunk, hogy hittel vallhassuk: szent Fiad keresztje halálunk halála, a benne bízókna pedig élet és üdvösség. Órizz meg

HETI ÚTRAVALÓ

Ahogy Mózés felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne. (Jn 3,14–15)

Böjt hatodik hetében, nagyhéten az Útmutató reggeli és heti igéi Jézus szenvedéstörténetével szembesítenek. A kétezere éves passió célját a virágvasárnap e „rézkígyós” vezéregéje hirdeti. Az alázatos király, „az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért” (Mk 10,45; Lk). Ma a szívünkbe szeretne bevonulni; így kérjük s köszöntjük őt: „Hozsánna! [Segíts! Ments meg! Üdvözíts!] Áldott, aki az Úr nevében jön...” (Jn 12,13). „Krisztus Urunk azt akarja, hogy örvendező hállával, hitvalló magasztalással köszönjük meg kegyelmét; hiszen benne megnyertük bűneink bocsánatát, és Isten gyermekei lettünk.” (Luther) Az őskeresztény himnusz szavaival valljuk meg, hogy az értünk a keresztaláig engedelmes Emberfia, „Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére” (Fil 2,11)! Hitünk alapja e tény: „Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5,8) Jób is eljutott bűnösége felismerésére, mivel Isten beszélt hozzá. „Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért (...) bűnbánatot tartok porban és hamuban.” (Jób 42,5–6) Ahogy a páskabarány vérelével megjelölt ajtó mögött menedéket talált a választott nép, úgy menti meg Isten Barányának keresztén kiontott vére a hozzá megtérőket az ítéletkor. Ezért „rejtőzz el egy rövid pillanatra” (Ézs 26,20)! Átéled: „Emlékeztessé tette csodáit, kegyelmes és irgalmas az Úr.” (Zsolt 111,4) Nagycsütörtökön (is) részesei lehetünk e kegyelemnek: „... Jézusnak, az Isten Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.” (1Jn 1,7; Lk) Az úrvacsora jegyeiben maga Jézus Krisztus van jelen: „... ez az én testem...” „E pohár amaz új szövetség az én vérem által...” „... az Úr halálát hirdessétek, amíg eljön.” (1Kor 11,24.25.26) De addig van még egy másik feladata is annak, aki hagyta, hogy megmossa lábát az Úr Jézus: „... amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.” (Jn 13,15) Nagypénteken megvalósult az „arany evangélium” ígérete: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egy szülőlt Fiát adta [a keresztre], hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Keresztelő János róla tett biznyságot: „Íme, az Isten Baránya, aki elveszi a világ bűnét!” (1Jn 1,29; Lk) A szeretett tanítvány tanúja volt az ártatlan Barány keresztaláának; Jézus „ezt mondta: »Elvégeztetett!» És fejét lehajvta, kilehelte lelkét”, azaz átadta Atyjának (Jn 19,30). A mai tanítvány küldetése Pál szerint a békéltetés szolgálata: „Isten ugyanis (...) reánk bízta a békéltetés igéjét.” (2Kor 5,19) Nagyszombaton is „hallgass meg, Uram, imádságomat, jusson hozzád kiáltásom” (Zsolt 102,2)! Nagyheti bűnbánatunk ne legyen csak múló hangulat, hanem „jőjjetek, térjünk meg az Úrhoz, mert ő (...) harmadnapra föltámaszt bennünket, és élünk majd előtte” örökké (Hós 6,1.2) Úr „Jézus, add, hogy hozzád térjek, / Veled haljak, veled éljek” (EÉ 191,1–4)! ■ GARAI ANDRÁS

Az Evangélikus Élet vendégeként Bakay Péter tart vetített képes előadást a Gyimesekben pásztorként töltött hónapjairól március 29-én, csütörtökön 18 órától az Üllői úti székház utcáról nyíló termében (1085 Budapest, Üllői út 24.).

A részvétel ingyenes. Az alkalom perselypénze a lapunk két héttel ezelőtti számában közölt interjúban említett emlékkönyv megjelenését szolgálja.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Április 1-jén, virágvasárnap 11 órakor istentiszteletet láthatunk a Magyar Televízió egyes csatornáján Győr-Nádorvárosból. Igét hirdet Ócsai Zoltán igazgató lelkész. (Ismétlés ugyanaznap 14 órakor a kettes csatornán.)

ISTENTISZTELETI REND | 2007. április 1.

Böjt 6. vasárnapja (Palmarum). Liturgikus szín: lila. Lekció: Ézs 50,1–9a; Mt 21,1–9. Alapige: Fil 2,5–11. Énekek: 209., 198.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; de. 6. (evangelizáció) Balicza Iván; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., családi) Vári Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Lacknerné Puskás Sára; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 6. (János-passió) Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Gombkötő Beáta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Gombkötő Beáta; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; de. 6. (vespera) Czöndör István; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Czöndör István; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv., családi) dr. Bácskai Károly; de. fél 12. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Orosz Gábor Viktor; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafoék, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budaakeszi (református templom)** de. fél 9. Keczkó Pál.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. április 5.

Nagysüdtörtök. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 2Móz 12,1–4; Jn 13,1–17. Alapige: 1Kor 11,23–29. Énekek: 304., 303.

I., Bécsi kapu tér du. 6. (úrv., lábmosás) dr. Fabiny Tamás; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. (úrv.) Sztójanovics András; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 5. (úrv.) Iványi Gábor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** du. 6. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** du. 6. (úrv.) Smidéliusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** du. 6. (úrv.) Aradi György; **VIII., Rákóczi út 57/a** du. 6. (szlovák, liturgikus úrvacsora) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. (úrv.) Kertész Géza; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** du. 6. (úrv.) Smidéliusz András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. (úrv.) Blázy Árpádné; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. fél 7 (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 6. (úrv.) Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** du. 6. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 6. (úrv.) dr. Orosz Gábor Viktor; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** du. 6. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** du. 6. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** du. 6. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 6. (úrv.) Györi János Sámuel; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** du. 6. (úrv.) Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** du. 6. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. (úrv.) Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. április 6.

Nagypéntek. Liturgikus szín: fekete. Lekció: Ézs 53,1–12; Jn 19,16–30. Alapige: 2Kor 5,14–21. Énekek: 200., 370.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 3. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; de. 6. (passió a Schütz kórossal) Bence Imre; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. (passióolvasás) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 6. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; de. 6. (passióolvasás) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; de. 6. (passióolvasás) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 5. (passióolvasás) Smidéliusz Gábor; de. 6. (úrv., mozgásszerű passió) Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; de. 6. (passióolvasás) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; de. 6. (passióolvasás) Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** du. 6. (úrv., passióolvasás) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidéliusz András; de. 6. (passióolvasás) Smidéliusz András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. Blázy Árpád; de. 6. dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; de. fél 7. (passióolvasás) dr. Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) dr. Kerner Ágoston; de. 6. (passióolvasás) Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Gazsóné Verasztó Teodóra; de. 6. (úrv., passióolvasás) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 6. (passióolvasás) dr. Varga Gyöngyi; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; de. 6. (ifjúsági úrv., passióolvasás) Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; de. 6. (úrv., passióolvasás) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv., passióolvasás) Blatniczky János; de. 6. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kósa László; de. 6. (passió – Liszt Ferenc kórus); **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; de. 6. (passióolvasás) Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; de. 6. (passiói istentisztelet) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Györi János Sámuel; de. 6. (passiójáték); **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafoék, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; de. 6. (passióolvasás) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

ISTENTISZTELET - KÖZVETÍTÉS A RÁDIÓBAN

A bakonycsernyei evangélikus gyülekezet bemutatása

Bakonycsernye a Bakony északkeleti szélén, Veszprém, Komárom és Fejér megye találkozásánál fekszik. A településről szóló első írásos emlék 1341-ből való. Bakonycsernye a Dunántúl török megszállásakor teljesen elpusztult. Egykori területét évszázadokon át puszták és sűrű erdők borították.

MagyarRádió

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Április 8-án, húsvétvasárnap 10.04-től istentiszteletet hallhatunk a Kosuth adó hullámhosszán Bakonycsernyéről. Igét hirdet Szarka István esperes.

1724-ben került a Zichy család birtokába; újbóli benépesítésére („megszállatására”) Nyitra és Trencsén megyéből hívtak telepeseket. A szlovák és magyar nyelvű, főként evangélikus betelepülők vallásszabadságot kaptak.

A Bakonycsernyei Evangélikus Egyházközség 1726-ban alakult meg. Első lelkészük Schwarzwalder Jeremiás volt. A még torony nélküli templomot kétévi munka után, 1786. május 21-én szentelte fel Hrabovszky Sámuel dunántúli szuperintendens.

A települést, így a gyülekezet épületét 1810–14 között három ízben is jelentős földrengés rongálta meg. A templom az 1816-ban hozzáépített toronnyal együtt nyerte el jelenlegi formáját.

1862. augusztus 16-án tűzvész pusztított a faluban. Száztizennegy család otthonán kívül leégett az iskola, a lelkészlakás mellett pedig kiégett a templom is. Az épületek újjáépítését kölcsönből fedezték.

Az új orgona – a régi orgona megmentett anyagának felhasználásával – 1867-re készült el Sasko mester felvidéki műhelyében. A templom teljes felújítása Povázszy György lelkész fáradságtalan munkálkodásával 1907-ben fejeződött be. Az oltárt, melyet két angyal vigyáz, szintén ekkor szentelték fel.

A mai bakonycsernyei evangélikus gyülekezet a hozzá tartozó szórványokkal együtt ezerhatszáz lelket számlál. A gyülekezetben harminc esztendő óta folyik énekkari munka; heti több alkalommal, olykor magánháznakál tartják a bibliaórákat. Szépen felújított templomukban a vasárnapi istentiszteleteket átlagosan százhuszan-százötvenen ünneplik.

A 2000-ben alapított Evangélikus Óvodában jelenleg ötven gyermeket nevelnek a környezetszeretetre épülő programjuk alapján.

A gyülekezet tervei között szerepel egy olyan óvoda és ifjúsági központ építése, amely alkalmas az integrált nevelés céljaira (beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek részére), és méltó környezetben kínálja szolgáltatásait a hagyományörzéstől kezdve a modern vizuális kultúra elsajátításáig. A tervezett programot pályázati forrásokból és közadakozásból kívánják megvalósítani.

A bakonycsernyei gyülekezet küzdelmes múltjában, megbecsült műemlékeiben és mozgalmas hétköznapijaiban őrzi Isten megtartó szeretetét. Hittel vallja magát a reménység gyülekezetének, mert tudja: a reménység nem szegényít meg (lásd Róm 5,5).

▶ Az Evangélikus Életben megjelent írásából összeállított kötettel lepte meg gyülekezte a napokban Ribár János orosházi esperes-lelkészt hatvanadik születésnapja alkalmából. Az alábbiakban a könyv előszavával köszöntjük mi is munkatársunkat.

Köszönő köszöntő

Ribár János hatvanadik születésnapjára – meglepő módon – mi kapunk ajándékot: az ünnepektől tizenkét évben megjelent írásainak színes csokrát. Hálásan köszönjük!

Bátorító cáfolat ez a csokor. Nem igaz a cinikus megállapítás, miszerint a felelős beosztásba kerülő vezetőnek elkerülhetetlen a sorsa: az első évben nincs ideje olvasni, a másodikban már nincs miről írnia, a harmadik évben pedig már a gondolkodásról is leszokik...

János több mint egy évtizede tölti be a Nyugat-Békkési Egyházmegye esperesi tisztségét, ugyanakkor egyik legnagyobb gyülekezetünk, Orosháza vezető lelkésze. De mindezek mellett és ellenére megmaradt önmagát képező tanítványnak, igényes teológusnak, egyházunk határain kívül is elismert tanatólógusnak, azaz olvasó-író-gondolkodó értelmiséginek.

Ő ma is komolyan veszi a csabacsüdi ordinációs oltárnál 1971. július 4-én kapott biztatást, amely kötetünk címlapján visszaköszön: „Ne félj, csak prédikálj...” Immár több mint három és fél évtizede hirdeti változatlan tüsszel és szenvedélyességgel a rábizott örömménetet.

Az élő ige – a viva vox evangélii – szolgálata mellett rendszeresen vállalja az írástudók kötelességét: a leírt szó súlyát és felelősségét. A kezünkben tartott kötet szemléletesen illusztrálja országos hitelapunkban megjelent írásainak gazdag spektrumát. Ribár János bátran felvállalja és világosan megfogalmazza a biblikus alapokon gondolkodó, mai keresztény ember határozott véleményét a

legkülönbözőbb aktuális teológiai és társadalmi kérdésekben.

Emellett szerkesztője és fáradhatatlan újságírója az idén tizennegyedik évfolyamába lépő Orosházi Harangszónak, amely vitán felül egyházkerületünk legnívósabb gyülekezeti lapjai közé tartozik.

Köszönjük Istennek mindazt, amit eddig kaptunk Jánoson keresztül élő, éltető szóban és írásban. Reménységgel várjuk a folytatást, kibővítve a harminchat évvel ezelőtti biztatást: ne félj, csak prédikálj; ne félj, csak írd továbbra is! Ezt kéri, kívánja – sokak nevében – az egykori teológustárs, régi barát és szolgatárs:

■ GÁNC S PÉTER püspök
Déli Egyházkerület
Budapest, 2007. március

Szakkollégiumi napló

A Luther Márton Szakkollégium berkeiben immáron hagyomány, hogy március utolsó hétvégéjén megrendezi a tudományos szakkollégiumi konferenciát. A rendezvény egyszerre erőfelmérés, próbatétel, tanulási lehetőség és demonstráció; általa mind a bentlakókat, mind pedig a kívülálló laikus vagy civil érdeklődőket igyekeznek megszólítani.

Az intézmény egyszerre lakóközösség és oktatási intézmény; lakói a közösség tagjaiként és leendő értelmiségiként, szakemberként is igyekeznek a szellemi példakövek örökmécsével utat mutatni. Ezen útmutatást jelképezi a háromnapos előadás-sorozatot megnyitó főelőadó mindenkor személye. Két évvel ezelőtt Jókai Anna író, tavaly a kollégium rektora, ifjabb Fabiny Tibor, idén pedig Tolcsvay Béla zeneszerző a meghívott előadó.

A tudományos szakkollégiumi konferencia azonban csak egy az intézmény számos programja közül. Az alábbiakban az elmúlt másfél hónap eseményeiről számolunk be röviden.

Az idei vendégek sorát Harmath László pszichológus nyitotta Alvásvarok című előadásával. Felvázolta a normál tudatállapotokat, az alvásfázisokat, valamint ezek torzulásait, jellemző tüneteit (alvászavarok, fogcsikorgatás, éjszakai felrettenés és így tovább), valamint a benzodiazepin-receptorra ható altatók függőséget kiváltó hatását, a lényeg azonban nem ez volt. A nem gyógyszeres kezelésekről szólva kifejtette: megfelelő alváshigiéniával, rendezett nappali tevékenységgel, alvásmegvonással és zeneterápiával is

teffel, alighanem sok jelenlevő szívesen cserélt volna vele, amikor például az európai futballstadionok összehasonlító esztétikai elemzésébe kezdett, vagy vízilabdázóink athéni aranymeccsét esetleg a helyszínen néző szemével...

Legutóbb prof. dr. Csoma Zsigmond, a Károli Gáspár Református Egyetem tanár-vezetője egyetemi tanára (képzőnkön) mint borlovag és a Magyar Borakadémia tagja tartott előadást a Kárpát-medence szőlő- és borkultúrájáról. Nem győzte hangsúlyozni, hogy a magyar borok világa egyedülálló; erről az alkalom résztvevői maguk is meggyőződhetek, megkóstolván a gyöngyöző délföldi borokat.

■ TARR ÁDÁM

A meglelt végrendelet

Egyházi levéltárak a világhálón

► Talán emlékeznek páran: amikor az egyházi múzeumok internetes megjelenéséről írtam a február 4-i számban, sajnálkoztam, amiért múzeumunk honlapján csak utalást találtam Luther végrendeletére, a dokumentumot azonban nem láthattam. Ez a rovat kellett hozzá, hogy végre megnézhessem a becses okmányt; immáron megtekinthető az Evangelikus Országos Levéltár honlapján (<http://eol.lutheran.hu>). E személyes bevezető után bizonyára kitalálta az olvasó, hogy ez alkalommal az egyházi levéltárak internetes megjelenését veszem górcső alá.

Mint eddig is, evangélikus országos intézményünkkel kezdem. A tetszetős felületen barangolva megdöbbentő hibára bukkantam: a Firefox böngészővel nem lehet megnézni a „Levéltári jegyzékek” menüben a „Levéltári anyag szerkezetének” fősoportjait! De ugyanez vonatkozik a többi, Gecko alapú böngészőre is (Netscape, SeaMonkey és Mozilla). Használható viszont Internet Explorerrel, Maxtronnal és Operával is. A honlap többi tartalma minden böngészővel látható. (Jeleztem a hibát Czenthe Miklósnak, a levéltár igazgatójának, aki ígéretet tett annak orvoslására. Mire ezek a sorok megjelennek, talán már nem is lesz aktuális a „hibauzenet”).

A honlap impozáns tartalommal rendelkezik. Néhány éve készült, pályázati forrásból. Megállapítható, hogy igazán komoly anyag került fel akkor a világhálóra, illetve azóta már frissítették is. Olvashatunk a levéltár történetéről, megismerhetjük a munkatársakat, kutatási területeiket, a levéltári gyűjtemény szerkezetét. Bizonyára kiterjedt kutató- és rendszerező munka előzte meg az ordnációs jegyzék webes publikálását, melynek eredményeként több száz, a múltban szolgált lelkészről találhatunk adatokat. Felkerült a felületre nagyon sok digitalizált fotó, irat, publikáció – érdemes időt szánni a felfedezésükre. A nyíregyházi Görög Katolikus Püs-

pöki Levéltárat (<http://www.atanz.hu/intezm/leveltar>) találtam első helyen, amikor a katolikus levéltárakra kerestem rá a Google kereső segítségével. A honlap talán egyetlen jelentősége, hogy létezik. Szegényes megjelenésű, alig néhány oldalt tartalmaz.

A <http://leveltar.katolikus.hu> oldal célja az egyház levéltárainak bemutatása. Több kategóriába rendszerezve szerethetünk információkat a primási, egyházmegyei, szerzetesi levéltárakról. Külön menü foglalkozik a „levéltárüggyel”. Itt még a Codex Iuris Canonici (katolikus

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

zeum és Levéltár honlapja, bár a levéltári részt szegényes tartalom jellemzi. Ismertető olvasható a levéltár működéséről és használatának szabályairól, de érdekesebb a „Holocaust anyagok” menü-

törvénykönyv) levéltárakra vonatkozó rendelkezését is megtaláltam. Nem találtam azonban digitalizált anyagot, csak részletes fondjegyzékeket. Ezeket azonban minden levéltárnál publikálták. A honlap érdekessége, hogy németül is olvasható.

A református zsinati levéltárnak a szerkesztősége a címlapon lévő információ szerint már többször élvezhette a Nemzeti Kulturális Alap és a kultuszminisztérium támogatását, ezzel együtt sem sikerült azonban a széles közönségnek is hasznos információkat nyújtó portált készíteniük. Bizonyára bőséges anyagot kínálnak a regisztrált felhasználóknak – nekem azonban a cikk elküldéséig nem sikerült regisztrálnom...
Érdekes színfolt a Magyar Zsidó Mú-

pont. Itt a magyarországi településekre lebontva megtaláljuk azoknak a kiadványoknak az adatait, amelyekből kiindulva kutatható a zsidó hitközségek története.

Természetesen e mostani áttekintés sem készíthetett a teljesség igényével, tanulságok levonására azonban mindenképpen alapot adhat. Egyre több hasznos információ kerül fel a világhálóra, az emberek egyre inkább a digitális tartalmak felé fordulnak. Ha be akarjuk mutatni írott múltunkat, törekednünk kell a digitalizálásra. Tisztában vagyok azzal, hogy ez óriási energiabefektetést és anyagi forrásokat követel. A digitális kornak immár túl a hajnalán azonban az igény egyre sürgetőbb erre!

— ERDELYI —

Emléktábla Ihász Dániel evangélikus honvédezedes tiszteletére

A kőbányai Ihász utcai református parókia falán református és evangélikus lelkészek jelenlétében március 11-én – kissé megkéssve – felavatták Ihász Dániel evangélikus vallású honvédezedes emléktábláját halálának százhuszonötödik évfordulója alkalmából.

Ihász Dániel (Nagydém, 1813. október 17. – Collegno al Baraccone, Olaszország, 1881. április 10.) a császári hadseregben 1848 nyarán lépett át a magyar

nyere vereséget szenvedett, és kiszorult Havasalföldre. A török hatóságok Vidinbe, majd Kütahyába internálták. Ott találkozott Kossuthal, ott szövődött közöttük az a mély barátság, amely halálig megmaradt.

A torinói temetőben, a '48-as sírhegyen Kossuth Lajos emelt díszes emléket hűséges barátjának. Felirata így szól: „Páratlan hűségű barátja s a számkivetés keserveiben 32 éven át tántoríthatatlan

FOTO: BOTTA DÉNES

honvédseregbe. Sok összecsapásban vett részt, többször kitüntette magát az erdélyi felszabadító harcokban. 1849-ben Bem megbízta a Vöröstorony-szoros védelmével. Kétezer fős különítmé-

osztályosa, a magyar szabadságharc egyik kitűnő bajnoka, Ihász Dániel ezredes emlékének gyászoló barátja, Kossuth Lajos halás kegyelettel emelte.”

— KINCZLER IRÉN

Pappocaktalanítás

Maratoni imádkozásokkal próbálja lefogyasztani papjait egy érsek Romániában, mert a sportolást túl világának ítéli a reverendához. Calinic érsek azért rendelte el a fogyókúrát, mert úgy véli: a papok pocakja azt sugallja a népeknek, hogy túl jó dolguk van a tisztelendőknél, és nem összepontosítanak kellően küldetésükre. A maratoni imádkozás mellett a közeledő nagyböjtnek is főszerepet szán a hasapasztásban.

A papok engedelmesen követik előírását, bár nem teljesen értenek egyet püspökük kövérségi tanaival.

„Nem hiszem, hogy Isten nem szereti a pocakosokat. Soványakat és kövér embert egyaránt teremtett, és nem tesz különbséget közöttük” – vélekedik Popescu atya.

Gyóntatásbűn

Számítógépes távgyóntatással szolgált egy férfi Lengyelországban azok számára, akik nem szeretnek templomba járni.

A harminchét éves Borys Cezar honlapja a következővel várta „rákattintóit”:

„Üdvözlünk a virtuális gyónáson. Írja le bűneit.

Megbánta őket? (igen/nem)
Jóvá akarja tenni őket? (igen/nem)
Most összekapcsoljuk Önt Istennel, kérjük, várjon. Bűneit elküldtük; kérjük, várjon. Gratulálunk! Bűnei megbocsátottak.”

Az újítás azonban nem aratott osztatlan sikert. Vallásos érzelmek megsértése címén a honlapot lezárták, a férfira pedig súlyos pénzbírság vagy börtön vár. Hiába hajtogatja, hogy ő maga is katolikus, gyónni jár, és senkit sem akart megbántani – most már saját on-line szolgáltatása útján sem nyerhet feloldozást.

► MTI

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Földönkívüliek és az evangélium (kiegészítő hozzászólás)

A Pröhle Péter írásában (Evangelikus Élet, 2007. március 25.) foglaltakkal alapvetően egyetértek, ugyanakkor véleményem szerint még tovább kell gondolni a kérdést. Két oka lehet annak, hogy a Megváltó miért nem beszélt a tanítványoknak a földön kívüli életről. Az egyik, amellyel a hozzászólás foglalkozik: feleslegesen terhelte volna a tanítványokat – akkor is, most is. De rögtön meg lehet kérdezni, hogy például a hinduizmusban miért feltételezik a földönkívüliek létezését, miközben a legtokéletebb kinyilatkoztatás címzettjeit túlságosan megterhelte volna a közlés. A másik ok: Jézus azért nem beszélt nekik ilyesméről, mert nincs élet más égitesten...

A földön kívüli életről szóló spekulációk abból a fikcióból indulnak ki, hogy az élet mindenhol kialakul, ahol megfelelőek hozzá a feltételek. Ennek azonban csak abban az esetben lehetne némi alapja, ha valóban sikerülne más égitesten is rábukkannunk. Nincs megbízható adat arról, hogy az emberiség történetében bárki is megfigyelte volna az élet spontán keletkezését. Rögtön megkérdőjelezhetjük, hogy miért nem, amikor ma a fennmaradáshoz adottak a feltételek. Az ősi Földön, így-úgy elképzelt, mindenesetre a mainál sokkal mostohább körülmények között miért alakult volna ki magától?

Az élőlények anyagának felépítése hihetetlenül bonyolult. Csak egyetlen példa, amelyben a konkrét számok nem annyira fontosak, csak a nagyságrendjük. Ha egy 100 aminosavból álló fehérjét képzelünk el úgy, hogy mindegyik tetszőleges helyet foglalhat el, akkor a lehetőségek száma 20^{100} , ami körülbelül 10^{130} . Mivel az egyes aminosavak sokszor helyettesíthetik egymást, ezért 10^{30} és 10^{65} közötti értéket szoktak megadni.

A Föld feltételezett kora 4,5–4,6 milliárd év, ami hozzávetőlegesen $1,5 \times 10^{17}$ másodperc. Ahhoz, hogy egyetlen megfelelő molekulát kapjunk, a legjobb esetben is másodpercenként $10^{13}/1,5$ -szer kellene „próbálkoznia” a „természetnek”. Két molekula esélye már csak $1/10^{60}$, háromé pedig $1/10^{90}$. Az univerzum atomjainak feltételezett száma 10^{80} . Ha az egész Föld csupa aminosavból állna, az körülbelül 3×10^{49} molekulát jelentene. És akkor a jobbra vagy balra forgató aminosav problémájáról és a molekuláris kötések lehetőségeiről még nem is beszélünk...

Fehérjék a természetben azonban csak élő sejtek keletkeznek. A fehérjék előállítását a sejten lévő DNS kódolja. Ennek a négybetűs kódját pedig át kell fordítani a húszféle aminosavra. Ráadásul magának a DNS-nek az előállításához is legalább hetvenötféle fehérje szükséges. A fehérjék és a DNS „tyúk-tojás” problémájának megoldására semmilyen hihető elképzelés sincsen. A jelenben a programozás ismeretében kételkedés nélkül feltételezünk egy programozó személyt, akkor is, ha nem látjuk, nem ismerjük. Az élőlények előállításához szükséges sokszorosán bonyolultabb program esetében miért lenne másképp?

A fentiek alapján világos, hogy ha mégis találkozoznánk az élet nyomaival Földünkön kívül, az még mindig nem bizonyítaná a spontán abiogenezist. A földön kívüli élet lehetősége azonban nem véletlenül foglalkoztat vagy nyugtalanít sokakat. Ez is azt mutatja, hogy valójában világnézeti kérdésről van szó. Hiszen a szellem, a gondolat eredetének és általában az emberi élet értelmének kérdése elválaszthatatlan az élet mint olyan eredeténél a kérdéstől.

Hogyan került az eredetileg élettelen anyagba a világ, az élet és az ember eredetének kutatása? Ha az élet – végül az emberi élet is – csupán az anyagi alkotóelemek ismeretében így vagy úgy megmagyarázható, akkor a kutatásnak nincs igazi téje. Nincs, mert csak oda vezethet, hogy az ember önmaga ura (pontosabban bizonyos csoportok a többiek urai), aki egyedül önmagának (vagy önmagának sem) felelős. Egyes körök persze éppen ezt akarják.

SZENTPÉTERY PÉTER docens,
az EHE Vallás- és Társadalomtudományi Tanszékének vezetője (Budapest)

HIRDETÉS

A Mevisz Bárka csoportja idén immár ötödik alkalommal hívja és várja a kedves testvéreket a mozgássérült és őket segítő fiatalok közös passiókörútjának alkalmaira, nagyheti elcsendesedésre. A passiókörút állomásai a következők:

- Április 1., virágvasárnap, 17 óra: Szarvas, Ótemplom
- Április 2., hétfő, 13 óra: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium; 18 óra: orosházi evangélikus templom
- Április 3., kedd, 17 óra: Szeged, evangélikus templom
- Április 4., szerda, 17 óra: Hódmezővásárhely, Károlyi-kúria (Andrássy út 13.)
- Április 5., nagycsütörtök, 17 óra: Békéscsaba, evangélikus Kistemplom
- Április 6., nagypéntek, 18 óra: Budapest-Deák téri evangélikus templom

2007. április 1.
Fasori Evangélikus Templom
VII. ker. Városligeti fasor 7.
17.30-tól közös énekülés, lehetőség személyes gyónásra
<http://tamasmise.mindenkilapja.hu>

EZ NEM VICC!

TAMÁS MISÉ

A keresők istentisztelete

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Március 31-én, szombaton 11 órakor Kapi Béla és felesége sírjánál – a győr-nádorvárosi temetőben, a néhai püspök halálának 50. évfordulója alkalmából – emlékező istentisztelet lesz. Igét hirdet Ittész János püspök. A Nyugati Egyházkerület elnöksége és a Kapi család szeretettel hívja és várja a hittestvéreket erre az alkalomra.

Tavaszi hangversenysorozat kezdődik a békásmegyeri evangélikus templomban. A háromrészes sorozat első alkalma április 1-jén 18 órakor lesz. *Károly Edit* (ének) és *Klembala Géza* (csembaló) 16–17. századi angol, német, francia és olasz zeneszerzők műveit szólaltatja meg. A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk! (Helyszín: 1038 Budapest, Mező utca 12.)

„De Profundis” – *Király Csaba* orgonaestet tart április 3-án, kedden 19 órai kezdettel a zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei u. 32.). Műsoron J. S. Bach: *O Mensch, bewein dein Sünde groß korállelőjáték*, BWV 622; J. S. Bach: *h-moll prelúdium és fűga*, BWV 544; Liszt Ferenc: *Keresztájtatosság*; *Király Csaba: Improvizáció egy böjti énekre*; *Szönyi Erzsébet: De Profundis* (ösbemutató). A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

J. S. Bach *János-passióját* láthatják-hallhatják április 1-jén, virágvasárnap és 7-én, nagyszombaton 18 órakor a Deák téri evangélikus templomban. Közreműködnek: *Zádori Mária* (szoprán), *Gémes Katalin* (alt), *Megyesi Zoltán* (tenor; 1-jén), *Kálmán László* (tenor; 7-én) *Kovács István* (basszus; 1-jén), *Moldvay József* (basszus; 7-én), *Berczely István* (basszus; Jézus szerepében), *Dobozsy Borbála* (csembaló), *Trajtler Gábor* (orgona). A Lutheránia Énekkart és a Weiner-Szász Kamarszimfonikusokat *dr. Kamp Salamon* vezényli. A belépés díjtalan.

Nagyszombati zenés áhítat lesz az orosz-lányi evangélikus templomban április 7-én 18 órakor. Műsoron J. S. Bach 4. sz. kantátája és *A-dúr miséje*. Közreműködik a gyülekezet ének- és zenekara, valamint Kis Rózsa (szoprán), *Bardócz Erzsébet* (alt), *Basky István* (tenor), *Korpás Ferenc* (basszus), *Bóna Ilona* (orgona). Vezényel: *Milán Zoltánné*. Igét hirdet: *Böjtös Attila* gyülekezeti munkatárs. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Lamentációs istentiszteletet tartunk április 14-én, szerdán 19.30-tól a ferencvárosi evangélikus gyülekezetben. Az alkalom helye a IX. kerületi, Gát utcai katolikus templom. Mindenkit szeretettel várunk.

A Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága, a Magyar Bioetikai Társaság és az Ökumenikus Életvédő Alapítvány közös rendezvényén, mely a Kelenföldi Református Egyházközség gyülekezeti termében (Budapest XI., Október 23. utca 5.) lesz április 14-én, szombaton 10 órakor, előadást tart *prof. dr. Kopp Mária* *Életminőségünket befolyásoló tényezők* címmel. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel, de az Úr akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy *Gazdag Sándor* március 16-án, életének 87. évében váratlanul elhunyt. Búcsúztatása március 30-án, pénteken 15 órakor volt a Budapest-Deák téri evangélikus templomban, *Szirmai Zoltán* nyugalmasított esperes-lelkész szolgálatával. Hamvait a templom alatti urnateremben helyezték örök nyugalomra.

Gazdag Sándorné és Gazdag Zsuzsanna

A Béri Evangélikus Egyházközség (Nógrád megye) megépítette gyülekezeti házat és összkomfortos turistaszállását. Ajánljuk iskoláknak, gyülekezeteknek és családoknak. Budapesttől nyolcvan kilométerre, faluszélen, erdők, mezők, vármok közelében fekszik; alkalmas nyári táborok, hétvégi kirándulások szervezésére, csendeshetek tartására. Érdeklődni a helyi lelkesznel lehet a 20/824-2821-es telefonszámon és a thuranszky.i@freemail.hu drótpostacímen.

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három óratól öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). Erős vár a mi Istenünk!

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

Következő – ünnepi – lapszámunk bővített terjedelemben, 16 oldalon jelenik meg húsvét vasárnapjára.

APRÓHIRDETÉS

Kőbányai, Oltó utcai magasföldszinti, vízórás, 54 m²-es, 2 szobás, távfűtéses lakásomat eladom. Tel.: 20/454-8464.

Toronysisak javítását, bádогоzását, festését vállalom. Török Lajos, 8881 Sormás, Petőfi u. 34. Telefon: 93/375-194.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Közbenjárt a bűnösökért. Ézs 53,12 (Lk 22,32; Jn 12,12–19; Fil 2,5–11; Zsolt 69,17–37) Jézus szereti a bűnös embert. Ha nem így lenne, akkor senkit sem szeretne. Az maga a pokol lenne! De mert szeret, mindent megtesz azért, hogy Isten jelenlétebe kerülhessünk. Ennél nagyobbat senki sem tehet a világmindenségben. A világmindenségnek apró porszemek vagyunk. Jézus ezért a porszemért is közbenjár. Ez nem logikus. Érthetetlen. Kegyelem.

Hétfő

Megtudjátok, hogy én, az Úr vagyok a ti Istenetek. 2Móz 16,12 (Mt 21,10–11; Róm 5,6–11; Mt 26,69–75) Vannak, akik még nem tudják ezt. Nem tudják, mert nem tapasztalták meg őt: Istent. Pedig nem nehéz. Két dolog szükséges hozzá. Az egyik a megadás, a másik az átadás. Megadni magam a Mindenhatóknak úgy, hogy közben az ego szinte megszűnik. Átadni magam Krisztusnak úgy, hogy életem megtisztulását, megújulását tőle várom. És akkor megtudom, hogy ő az Úr, az én Istenem.

Kedd

Ne pironkodj, mert nem ér gyalázat! Ézs 54,4a (1Kor 1,22–23; Jób 38,1–11; 42,1–6; Mt 27,1–14) A keresztény embernek istenhívőként semmi szégyellnivalója sincsen. Sőt! Akit Isten szeret, sokkal természetesebben járhat-kelhet ebben a világban. Istent nem kell szégyellnünk! Jézus Krisztus sem szégyell bennünket. Pedig megtehetné. Ehelyett könnyörög értünk. Az Atya előtt.

Szerda

Az Úr fölemeli a porból a szűkölködőt. 1Sám 2,8a (Lk 23,42–43; Ézs 26,20–21; Mt 27,15–30) Nyomaszt az egy életen át tartó „gyűjtőgető életmód”. Nyomasztanak a gázáremlések. Nyomasztanak az újabb útdadók, a kenyér árának emelése. A havi bevásárlás a fizetés harmadát elviszi. Az üzemenyag megint drágább. Nyomaszt az ellopott adóforintjaim sorsa. Nyomaszt a hónapról hónapra élés nyavalyája. Nyomaszt a csonsovány gyerekekről készült képek borzalma. Nyomaszt és megrettent a lelki sivárság és a lelki szegénység. Elolvasom az *Útmutató* igéjét: „Az Úr fölemeli a porból a szűkölködőt.”

Csütörtök

Az én Uram, az Úr, megsegít engem, ezért nem maradok gyalázatban. Ézs 50,7a (Mt 26,26–28; Jn 13,1–15/34–35; 1Kor 11,23–26; Mt 27,31–44) Este és reggel az ágy mellett térdelve elmondott imádság belső tartást ad. Kitartást, amikor elegend van mindenből, és már úgy érzem, nincs tartalék erőm a következő naphoz, órához. Megtart józannak akkor, amikor a kísértés el akarja hatalmasodni bennem. Feltart, ha indultatossá nekem nének a sértegetőnek, a felbosszantónak, a gyalázkodónak. Összetart ott, ahol széthúzás, ellenségeskedés ékelődik házastársak, munkatársak közé, ahol a diabolosz, a szétdobáló, a gonosz kavár és rombol. Az imádság Isten tenyerén tart: hordoz és oltalomba helyez. Megsegít.

Péntek

Ha Krisztus bennetek van, bár a test a bűn miatt halott, a Lélek életet ad az igazság által. Róm 8,10 (Hag 1,14; Jn 19,16b–30; 2Kor 5,14b–18/19–21; Mt 27,45–56) Isten igazsága nem az, hogy halál jár a bűnös embernek, hanem hogy élet a hívőnek. De önmagában a bűn halált és kárhózatot hoz. Ha az csak van, és halmozódik, nincs olyan ember, aki talpon tudna maradni az utolsó ítéletkor. De ha a bűn után ott a bűnbánat, a hit és Krisztus valószínűs jelenléte, akkor nincs az a bűn, amely megfosztana az örök élettől, elvonná tőlünk a mennyországba jutás ajándékát. Ne test szerint élj hát! Élj Lélek szerint!

Szombat

Az én Uram, az Úr, megtanított engem mint tanítványát beszélni, hogy tudjam szólni igéjét az el-fáradtaknak. Ézs 50,4a (Fil 2,11; Hós 5,15–6,3; Mt 27,57–66) A mai ige arra hívja fel a figyelmünket, hogy érdemes jó lelki kondícióban lennünk. Miért? Mert Isten számít ránk. Be vagyunk építve tervébe. Számol azokkal, akik a tanítványai, akiknek a szó-lás karizmáját adta. Mennyi mindenre rá tudjuk beszélni környezetünket; meg tudjuk győzni a másikat az igazunkról. De vajon hány embert próbáltunk már rábeszél-ni arra, hogy tartozzon Istenhez?

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 1-jétől április 8-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5')</p> <p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.55 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26')</p> <p>10.00 / PAX Bibliai házassággondozás A házassági konfliktusok kezelése, 1. rész (50')</p> <p>11.00 / mtv Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet. Közvetítés a győr-nádorvárosi templomból. Igét hirdet Ócsai Zoltán igazgató lelkész. (Ism.: m2, 14.00) (60')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház félórása</p> <p>14.55 / Duna Tv Gödöllő, a szerencsés város (ismeretterjesztő film) (41')</p> <p>16.00 / Duna II. Autonómia Az erdélyi ember és lélek krónikása – Nyírő József (magyar dokumentumfilm, 1994) (32')</p> <p>19.10 / PAX Alpha-kurzus Miért és hogyan olvassam a Bibliát? (42')</p> <p>21.35 / Kossuth rádió Értsünk szót! (25')</p> <p>22.30 / Duna Tv Tarkovszkijra gondolva Utazás az időben (német–olasz dokumentumfilm, 1982) (62')</p>	<p>8.15 / Duna II. Autonómia Gyógyító dobok (35')</p> <p>8.30 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p>16.00 / Duna II. Autonómia A nemzet oltára (magyar dokumentumfilm, 2001) (36')</p> <p>19.10 / PAX Alpha-kurzus Miért és hogyan imádkozzam? (51')</p> <p>19.55 / Bartók rádió Teleobjektív. Újszászy Kálmán (15')</p> <p>20.00 / Duna Tv Isten hozta, őrnagy úr! (magyar játékfilm, 1969) (96')</p>	<p>9.40 / Duna II. Autonómia A vártemplom papja (magyar dokumentumfilm, 2003) (57')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.30 / PAX (premier) Mít ér az ember, ha léleklelkész? Zsigmond Gyula Svédországban élő magyar pszichológus portréja (60')</p> <p>18.30 / Petőfi rádió Kerengő (30')</p> <p>19.10 / PAX Alpha-kurzus Kicsoda a Szentlélek? (40')</p> <p>20.00 / Duna Tv A jó pápa (XXIII. János) (olasz tévéfilmsorozat, 2002) 2/1. rész (98')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.30 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>9.30 / Duna II. Autonómia Húsvéti készülődés Délvidéken... a Felvidéken (magyar dokumentumfilm 2002) (16')</p> <p>19.10 / PAX Alpha-kurzus Mit tesz a Szentlélek? (41')</p> <p>20.00 / Duna Tv A jó pápa (XXIII. János) (olasz tévéfilmsorozat, 2002) 2/2. rész (95')</p> <p>20.10 / m2 Megkésztett memoár Antall József (magyar dokumentumfilm) 3/1. rész (50')</p> <p>20.15 / Bartók rádió Itt a helyem Dsida Jenő versei (15')</p>	<p>10.00 / mtv és m2 Nagypénteki református istentisztelet. Közvetítés a debreceni Nagytemplomból (65')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Istentisztelet közvetítése Mosonmagyaróvárról, a református templomból Igét hirdet Csáfordy Julianna lelkész. (56')</p> <p>14.05 / Bartók rádió Katalin utca Szabó Magda regényének rádióváltozata (66')</p> <p>19.10 / PAX Alpha-kurzus Hogyan telhetek be a Szentlélekkel? (52')</p> <p>20.00 / mtv Barabás (olasz–amerikai film, 1962) (127')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió A szeretet közösségei Európai identitás – nemzetközi konferencia a vallások helyzetéről (27')</p> <p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.00 / PAX Zsidó húsvét vagy keresztény pészah? 1. rész (24')</p> <p>12.10 / Duna Tv Isten kezében A Csíksomlyói passió Pestszentlőrincen (50')</p> <p>15.06 / Petőfi rádió Ökumenikus húsvét (54')</p> <p>20.00 / PAX Zsidó húsvét vagy keresztény pészah? 2. rész (26')</p>	<p>9.04 / Petőfi rádió Húsvét az egyházi könnyűzenében (56')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Húsvéti istentisztelet közvetítése Bakonycsenyéről, az evangélikus templomból Igét hirdet Szarka István esperes. (56')</p> <p>10.20 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (ismétlés: m2, 13.55) (10')</p> <p>12.30 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Csiha Kálmán, az Erdélyi Református Egyházkerület tiszteletbeli püspöke (50')</p> <p>20.00 / PAX Zsidó húsvét vagy keresztény pészah? 3. rész (24')</p>

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519; fax: 1/486-1195. Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztési titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhāti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetesek@evelet.hu címre várjuk.